

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zestvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 96.

Ispraviteljski oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 499

Podružnici: Maribor, Barvarova ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem čeku, zavodu: Ljubljana
št. 11.443 — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 13. aprila.

Mussolini se je odpeljal z velikim pompom v Libijo in proslavil tamkaj s prav takim truščem kulturno delo Italije in manifestira voljo do moči, do oblasti, da slave s tako samozadovoljnostjo in zgornostjo, da je njegov največji nastop odjeknil domala po vsej Evropi.

Iz Mussolinijevih ne baš maloštevilnih govorov, ki jih je izrekel pred in po odhodu v Afriko, odmeva s trmastim refrenom osnovna njih misel: Italija si mora in si hoče ustvariti svojo kolonialno posest. Bilo bi zelo napačno, ako bi hoteli Mussolinija označiti samo kot frazerja, morda kot retorika, ki se opaja nad svojimi lepimi govori, razpoljubljujočimi množice. Tak mož Mussolini prav gotovo ni. Barbarska brezobzirnost, s katero so fašisti strli svoje mnogoštevilne domače nasprotnike, kaže, da se za retorikami uspehi Mussolinija skriva več nego prazen odmev, da je za njimi zelo konkreten načrt, s fiksnim voljo uresničiti ga. O tem si velja biti na jasnem. Angleški listi prav nič ne prikrivajo take povsem resne taksacije Mussolinijeve osebnosti, ko je vendar pri njih pričakovati najmanj umevanja za besedno romantiko in bombastiko.

Ta prevadare je potrebno imeti pred očmi, preden si v podrobnem ogledamo pomen znamenitega Mussolinijevega potovanja v Libijo, ki je vzbudilo toliko pozornosti po Evropi. Iz njega se mora namreč sklepati, da misli diktator Italije prav konkretno, kje, kako in kdaj namerava razširiti oblast Italije, utemeljiti imperij tretjega Rima.

Izhodišče italijanskega imperijalizma, ki notabene ni nič mlajši nego ujedinenje Italija sama, ki ga tedaj Mussolini ni kot nekaj novega postavil na svetovno pozornost, marveč ga je ojačil in koncentriral, izhodišče njegovo je dejstvo, da ima Italija dvainštirideset milijonov ljudi, da se njeno prebivalstvo vsako leto pomnoži za okroglo pol milijona, da nima doma nikake zemlje več na razpolago niti dovolj prirodnih bogastev za industrijalizacijo ter da si mora ta preveč prebivalstva iskati rešitve v izseljevanju. Vsi ti razlogi so čista resnica, kakor tudi fakt, da je državna oblast dolžna skrbeti za odgovor na vprašanje, kam naj se ljudje izseljujejo.

In Mussolinijeva Italija je z običajno, dasi sodobnim uglašenim diplomatskim formulam nasprotujočo odkritostnostjo in zgornostjo odgovorila na vprašanje. Italija si hoče v Sredozemskem predelu poiskati onih predelov, ki naj postanejo objekti nastajajočega novega rimskega imperija, zemlja, ki naj sprejemajo v bodoče italijanske izseljence. Italija hoče v Sredozemskem morju imeti vodstvo, hoče tu igrati prvo, to je baš imperijalistično vlogo.

Pri odgovoru na vprašanje, katere dežele naj v konkretnem postanejo predmet Mussolinijevega poželjenja, še ne neha jasnost. Zelo dober kašipot za iskanje odgovora pa nudi vznemirjenje, ki je nastalo v evropski politični javnosti ob tej priliki. Mussolinijevo potovanje in z njim zvezani imperijalistični govori so vzbudili največjo pozornost v Franciji, v Angliji in v Turčiji, seveda nikjer brez vzroka. Te države morejo biti prizadete pri realiziranju italijanskih imperijalističnih stremeljenj.

Prva je Francija, ki ji je Mussolini precej prozorno odrekel prvenstvo v Mediteranskem območju in ji odkazal samo še preteklost. Italijanske aspiracije na Tunis so znane; odkar ga ji je v osemdesetih letih vzela Francija in baš to je poznalo Italijo na stran Avstrije in Nemčije. Še danes ima Tunis okrog 100.000 italijanskih kolonistov in le 50 tisoč francoskih. A kar je glavno, prostora imo še obilo in leži takoj onstran Sicilije ter ima južnoitalijanskemu povsem slično podnebje. Tedaj kot nalašč dežela za italijansko priseljevanje. Hkrati odpira dostop v ostale atlanske dežele, Maroko itd. Francija se teh italijanskih aspiracij dobro zaveda, jim seveda ne misli ugoditi kar tako, zato med drugim skrbno neguje prijateljstvo z nami.

Anglija pri tem sicer ni direktno zainteresirana, zakaj za Egipt se Italija nima vzroka potegovati, ali prizadeta je pri tem indirektno. Ako bi Italija imela v oblasti Tunis, bi obvladala popolnoma morsko ožino med Sicilijo in Afriko in lahko zaprla prehod med Gibraltarjem in Suezom, zlasti ko sistematično pomnožuje svojo vojno mornarico. Takih možnosti seveda Anglija ne mara, za nobeno ceno se ne sprijazni z njimi. London hoče, da ima ali sam ožino ali pa da pripadeta nasprotna bregova različnim gospodarjem. Po angleškem konceptu mora tedaj Tunis ostati Franciji; v tem pogledu lahko v Parizu Veliko Britanijo brez drugačne zasluge štejejo med svoje zaveznike.

Zelo se je vznemirjala tudi Turčija. In ne neutemeljeno. Ne sme se pozabiti, da so si ob zaključku svetovne vojne antantne države razdelile Malo Azijo v svoje interesne sfere, pri čemer je tudi na Italijo odpadel znaten delež, obsejajoč ves južozapadni kos sedanje

Tudi opozicija je že sita Radića

Vsi šefi opozicije so mnenja, da ogroža Radić s svojimi ekscesi že samo državo. — Radić naj se sam umakne iz vlade ali pa osnovanje širše skupne fronte proti njemu.

Beograd, 13. aprila p. Navzlic temu, da je g. Uzunović z naglico zakrpal svoj kabinet, vendarle se v radikalnih vrstah pojavlja velika bojazn, da niti do 25. t. m. ko se sestane glavni odbor NRS, ne bo mogla vzdržati situacija. Najhladnokrvnejši radikalni voditelji sedaj uvidevajo, da popuščanje napram Radiću nele ničesar ne zaleže, marveč ga v brezobzirnosti in atakah še ojačuje. Kmalu ne bo v državi uglednejšega človeka, ki bi ga Radić kruto ne žalil in atakiral, pri tem pa uganja še netzerno demagogijo. Mnogo govori o delu vlade, a v svojem ministstvu ima 8000 neresenih aktov iz najnovejšega časa, govori o korupciji, njegovi ministri pa na tozadevne intervencije niti odgovarjati niso.

Zvečer so prišle iz Zagreba vesti, da je dal St. Radić nove izjave, v katerih blati vlado, začenši pri ministrskemu predsedniku Uzunoviću in obklada po vrsti vse člane vlade s privedki, ki jih doslej še ne pozna parlamentarna zgodovina. Zato so zopet nekateri ministri zapretili, da izstopijo iz kabine. Zatrjuje se, da bosta ministra Gjurčić in Simonović že jutri odstopila, ako se potrdi vesti o današnjih Radićevih izjavah. Politični krogi vidijo v vsem tem veliko blamažo Uzunovićeve vlade, ker kabinet ne more takoj reagirati na Radićeve napade.

Radikalni ministri izjavljajo javno, da so vedno bolj smešni, da si pa ne morejo pomagati. Vse svoje upe polagajo na samostojne demokrate in izjavljajo, da so pripravljeni pristati na vse njihove zahteve ako vstopijo v vlado. Iz vrst uglednih radikalov se doznava, da bodo že jutri ponudili samostojnim demokratom, naj oni ustvarijo fronto proti Stjepanu Radiću. Celokupna opozicija z velikim zanimanjem sledi dogodkom v vladi. Danes so konferirali Davidović dr. Korošec in Joca Jovanović o položaju ter zlasti o sporu med Radićem in notranjim ministrom Maksimovićem. Vsi načelniki opozicije so enotni v tem, da vznemirja današnji položaj, ki je nastal z najnovejšim nastopanjem Radića, že tudi opozicija, ker posega že v interese vse države. Dokler pred Radić le radikalni stranki, je to njihova stvar in se ne tiče opozicije. Ne morejo pa več mirno gledati kako prihaja država v nove pretresljaje.

Radić pride jutri dopoldne v Beograd. Ker je vsako sredo politična seja ministrskega sveta, računajo, da bo jutrišnji dan prinesel več jasnosti v nevzdržen položaj. Kakor se čuje, so danes radikalni ministri sklenili naprositi ministre HSS, naj vplivajo na Radića, da se sam umakne iz vlade.

„Še ni dozorelo, da bi se prekinilo z Radićem“

„Vlada se mora zakrpati.“ — Dr. Ninko Perić imenovan za finančnega, dr. Vasa Jovanović za prometnega ministra.

Beograd, 13. aprila r. Danes je bilo politično življenje v Beogradu zelo živahno. Pojavljalo se so razne kombinacije. Umele gojale ali bo ostavka K. Miletića. Vse je posledice ostavke celotne vlade in če bo povzročila novo krizo RR koalicije. Tekom dopoldneva so skušali nekateri radikalni člani vlade ponovno pregovoriti Krsto Miletića, naj bi omilil motvilico svoje ostavke ali pa sploh umaknil ostavko. Krsto Miletić pa je vztrajal na svojem večeršnjem stališču. Krsto Miletić namerava St. Radića tožiti pred sodiščem, ker ni poslanec in ga ne štiti imuniteta.

Ker se Radić še ni vrnil v Beograd, je dr. podtajnik Mirko Neudorfer smatral za potrebno izjaviti, da se je Krsto Miletić prenehal in da bi ne smel uporabljati psov napram Radiću. Neudorfer je v nasprotju s samim Radićem izjavil, da Radićev govor ni bil točno objavljen v »Politiki«.

Radikalni ministri so bili zbrani v kabinetu min. predsednika Uzunovića od 9. do 12. opoldne. Pri odhodu so podali nekoliko kradkih izjav. Marko Gjurčić je izjavil: »Vse je dobro.« Na vprašanje, kaj je z ostavko vlade, je dr. Slavko Miletić odgovoril: »Tako prijetne vesti se ne poročajo z naših sej.« Druga ugledna radikalna osebnost je izjavila: »Ostavko Krste

Miletića je doletela radikale nepripravljene za sprejem odločnega boja proti Radiću. Radikali nimajo še nobene kombinacije, ker pričakujejo sklepov glavnega odbora, ki se bo sestal 25. t. m. Zaradi tega se mora vlada zakrpati. Četudi bi kdo drug postal ostavko, bi se morala sprejeti, ker ni drugega izhoda. Radić se neprestano blamira ter kompromitira napram odgovornim faktorjem, ni pa še dozorelo, da bi se z njim prekinilo. Zaradi tega demisijski prometnega ministra ne bo izzvala krize vlade.

Dogodki, ki so se neposredno za tem izvršili, so potrdili informacije te radikalne osebnosti. Takoj po končani konferenci radikalnih ministrov je prišel k min. predsedniku Uzunoviću minister za šume in rudnike dr. Niko Nikić in konferiral z njim pol ure. Novinarjem ni izjavil ničesar.

Ob 12.40 je odšel na dvor min. predsednik Uzunović, ki je bil pri kralju do 13.5. Pri odhodu je izjavil novinarjem: »Namesto ene vesti, vam bom dal dve: Včeraj je kralj podpisal ukaz, s katerim se imenuje za fin. ministra dr. Ninko Perić. Danes je kralj sprejel ostavko Krste Miletića, za ministra prometa pa je imenovan dr. Vasa Jovanović, ki bo obrem tudi začasní namestnik ministra kmetijstva.«

Oster napad Radića na SLS

Zagreb, 13. aprila s. Jutrajšnji Radićev »Dom« priobčuje oster izpad St. Radića proti SLS. Piše: »Slovenci tokrat še niso v vladi, ker so pokvarili slovenski klerikalci. Zahtevali so namreč, naj vstopijo v novi kabinet le Koroševići, Slovenci popje tudi vedno bolj izgubljajo tla med ljudstvom. Pa tudi ako bi vstopili v vlado, bi zopet zavladala v Sloveniji srankarska strahovlada, ker so slabši kot batinaši. Slovenski popovi morajo uvideti, da ne zastopajo več slovenskega naroda, da se država nikakor ne da več pomiriti s tem, da so oni bolj papeški kot papež in ker se vedno in izključno ravna po povelju iz Rima. Vse to mora enkrat za vselej prenehati.«

Seja glavnega odbora Davidovičeve stranke

Beograd, 13. aprila. p. Popoldne je bila seja glavnega odbora demokratske stranke, ki so se je udeležili vsi v Beogradu se nahajajoči poslanci. Razpravljalo se je o raznih tehničnih vprašanjih stranke. Po seji je bila izdana tale objava: Na današnji seji glavnega odbora demokratske stranke je bi-

la po razgovoru o političnem položaju na dnevnem redu razprava o sodelovanju demokratske stranke pri mednarodni zvezi radikalnih in demokratskih organizacij. V načelu se je sklenilo, da demokratska stranka sodeluje s to internacionalo. Končno so je razpravljalo tudi o vplelebi demokratskega poslanskega kluba na zasedanju gospodarske in finančne medparlamentarne unije, ki je sklicana za jesen v Londonu.

Proslava Pašičeve osemdesetletnice

Beograd, 13. aprila. p. Iz pisarne odbora za proslavo Pašičeve osemdesetletnice je bila izdana tale objava: Pripravljali odbor za proslavo osemdesetletnice Nikole Pašića je takoj po svoji ustanovitvi poslal vsem okrognim odborom radikalne stranke okrožnico, naj čim slovesneje proslavijo Pašičevo 80letnico na dan 22. maja t. l. Ta proslava naj bo čim impozantnejša, kakor gre tako zaslužnemu možu. Ker se širijo govorice, da nameravajo proslavo odgoditi, objavlja pripravljali odbor, da se proslava vrši nepreklicno dne 22. maja. V to svrhu dobe krajevni odbori pravočasno navodila.

sama sebi zelo močna. Ali baš v tem je treba še potrdila k besedam. Zakaj italijanska vojna zgodovina nima za seboj samo poglavlji, kakor je ono, ki se imenuje Kobari, marveč tudi take, ki se imenujejo Addua. Da je fašistična Italija tudi v tem pogledu ustvarila nekaj povsem novega, to se mora pač šele dokazati.

Za nas v Jugoslaviji, ki smo na mediteranski politiki zelo zainteresirani in ki nam je Italija ljubi in dragi sosed ter takorekoč tudi prijatelj in zaveznik, so vse te stvari ogromnega pomena. More nam biti samo dobrodošlo, da se Italija angažira na južnem in vzhodnem obrežju Sredozemskega morja in kategorični imperativ nam vedno, da budno pazimo na potek dogodkov, ki bi mogli prinesiti nenadoma velika presečenja.

Zbližanje med Poljsko in Češkoslovaško

Prihod poljskega min. predsednika Skrzynskega v Prago. — Francoski glas o srednjeevropski politiki in političnem ravnotežju. — Skrzynski obišče tudi Dunaj.

Praga, 13. aprila. s. Poljski ministrski predsednik in zunanji minister Aleksander Skrzynski je danes ob enih popoldnes dospel semkaj. Na Wilsonovem kolodvoru ga je pozdravil zunanji minister dr. Beneš.

Časopisje posveča obisku Skrzynskega uvodne članke, v katerih navaja skupnost interesov in potrebno solidarnost v življenjskih vprašanjih obeh sosednih slovanskih držav.

Pariz, 13. aprila. d. »Temps« piše o potovanju Skrzynskega: V Varšavi, Pragi in Bukarešti se ne sinese udajati iluzijam o posledicah, ki bi jih imelo splošno zmanjšanje oboroževanja za obrambo miru, ako ni hkrati zanesljivega jamstva v zaupanju. Dejstvo, da sovjetska Rusija odklanja udeležbo v pripravljalnem odboru za tako konferenco, spravlja v večno nevarnost vse napore v tej smeri. V sedanjih razmerah je močna Poljska, ki lahko uspešno brani status quo v vzhodni Evropi, neobhodni pogoj za ohranitev miru. Močna Poljska, ki si je gotova same sebe in svojih prijateljev, ni samo potrebna političnemu ravnotežju na vzhodu, ampak je potrebna tudi uvrstitvi ravnotežja v Evropi. Zakaj niti od Nemčije niti od Rusije ni mogoče sedaj dobiti dovoljnih jamstev proti novim in tragičnim pustolovščinam, ako bi se svet razorožil, preden se doseže splošna varnost, toda

ne samo s svečanimi izjavami, ki jih narekuje plemeniti idealizem, ampak na podlagi realnosti.

List zaključuje svoja izvajanja: Mala antanta ne ogroža nikogar, ker je ustanovljena na temelju pogodb, namenjenih edinole uvrstitvi miru na podlagi teritorialnega statusa quo in ki ustvarjajo pravice vseh narodov, ki so jih podpisale.

Dunaj, 13. aprila. s. Min. predsednik Skrzynski dospe semkaj v petek 16. tega meseca ter se bo nastanil v hotelu Imperial. Za časa njegovega bivanja na Dunaju se bo razpravljalo o sklepu razsodiščne pogodbe med Avstrijo in Poljsko. Na dnevnem redu posvetovanja so tudi trgovsko-politična vprašanja.

Witos o poljskih problemih

Varšava, 13. aprila. d. Na sestanku delegatov ljudske stranke »Piast« je imel bivši ministrski predsednik Witos govor, v katerem je razpravljati tudi o govorcih, ki se zadnje čase širijo in ki vedo povedati o stremeljenju po diktaturi. Witos je izjavil, da bi bila diktatura na Poljskem, ako bi prišlo do nje, zgolj političnega značaja in bi se omejevala le na nekatera notranjepolitična vprašanja, kakor n. pr. na takojšnji razpust sejma in senata. Diktatura pa nikakor ne more rešiti zelo važnih gospodarskih problemov in odpraviti gospodarstva. Ljudska stranka »Piast« se v interesu države nikakor ne sme udeležiti kakršnegakoli komisijsnega strmolajenja vlade.

Resnost angleške rudarske krize

Vse je odvisno od izida pogajanj. — Možnost splošne delavske stavke.

London, 13. aprila d. Danes se nadaljuje jejo med lastniki premogovnikov in načelstvom rudarske zveze pogajanja za dosego dogovora, do katerega bo pa težko prišlo. Min. predsednik Baldwin je dal sporočiti, da misli povabiti k sebi zastopnike obeh strank, ako pogajanja ne bodo dovedla do zaželenega uspeha. Predsednik vlade pravi v tem sporočilu, da se radi prič. losti časa dosedanja polkika, ki gre za tem, da se na eni ali drugi način izboljša položaj, ne da več nadaljevati za nedolozen čas. Ako se obe stranki danes ne zedinita, bo morala vlada poseči vmes in jima predločiti resnost pokažaja. Kabinet bo dal delavcem podpore do 1. maja le tedaj, ako

delavec in lastniki premogovnikov sklenejo pameten kompromis na temelju poročila anketnega odbora.

Okrajna zveza yorkširska angleških strokovnih organizacij je včeraj sprejela tri sklepe načelniva, ki gredo za tem, da se mezdne ne znižajo, delovni čas ne podaljša in kraljevni dogovori ne sklenejo.

Značilen za napete razmere v angleški industriji je govor predsednika splošne zveze strokovnih organizacij Herberta Smitha, ki je izjavil, da upa, da bodo vsi delavci lojalno pristali na morebitno stavko, ako bi prišel čas zanjo, ker bo izid gospodarskega boja rudarjev odločilne važnosti za položaj vsega angleškega delavstva.

Švicarsko-ruski spor

Bern, 13. aprila k. Na dopoldanski seji zveznega zborovanja se je razpravljalo poročilo zveznega sveta o zadnjem zasedanju Zveze narodov. Šef političnega oddelka zvezni svetnik Motta je izjavil o pripravljani razsvetljeni konferenci, ki se bo vršila v Ženevi, da zelo obžaluje izjavo sovjetske vlade, da se ne bo udeležila te konference, vendar pa mora ugotoviti, da zvezni svet ni zakrivil stališča Rusije. Govornik je z zadovoljstvom ugotovil, da se organi Zveze narodov niso dali pregovoriti po argumentih sovjetske vlade.

Madžarski škandal

Pariz, 13. aprila. s. »Quotidien« se bavi danes z dejstvom, da madžarska vlada še vedno izplačuje onim državnim uradnikom, ki so bili v falzifikatorski aferi aretirani, njihove plače. List meni, ako bi bilo potrebno še kakega dokaza, da je madžarska vlada direktno ali indirektno udeležena v tem škandalu, je to prijaznost, s katero postopa madžarska vlada proti aretirancem.

Tajno komunistično zborovanje

Augsburg, 13. aprila. d. Tu je kriminalna policija iztaknila tajno zborovanje bavarskega deželnega odbora komunistične stranke. Med dvajsetimi prijimi so tudi državni poslanci Stöcker, Buchmann in Mayer in trije deželni poslanci, ki so jih pa kmalu zopet izpustili.

Komunistične demonstracije

Varšava, 13. aprila d. Komunistični poslanec Sochacki je sklical za nedeljo opoldne shod, ki ga je na policija prepovedala. Kljub temu se je zbrala na Witkowskega trgu velika množica, večnoma komunisti in brezposelniki, ki je vzpizorila prodirjavno demonstracijo. Policija je vsega skupaj prišla 130 komunističnih agitatoriev.

Nemčija in kolonije

Amsterdam, 13. aprila. d. V »Telegraafu« se bavi bivši angleški, mornariški minister Fisher z Nemčijo in pravi, da je Nemčija izgubila svoje kolonije in razne dežele, pa ima tudi 70 milijonov delavnic Nemcev pravico do prostora na solcu. Tega vprašanja se ne sme rešiti s silo, ampak na temelju mednarodne morale in pravičnosti. Nemčija ima pravico zahtevati kolonije za svojo industrijo in dohod od prekomorskih sirovin. Zato naj ji druge kolonijske države dovolje gospodarske koncesije, ki naj bi ji dale primeren delež pri izrabi kolonijskih sirovin, s čemer pa niso zvezane direktne suverenitetne pravice v dotičnih kolonijah. Admiral Fisher se zavzema tudi z vsem podarkom za pravično postopanje z nemškimi manjšinami v tujih državah.

Obsodba solunskih vstašev

Atene, 13. aprila. s. Izredno vojno sodišče je obsodilo voditelja solunskega upora polkovnika Djavelasa in Karakufasa na smrt, ostalih sedem obtožencev pa na zaporno kazen.

Nikolaj Nikolajevič — ruski car!

Pariz, 13. aprila r. Svetovni kongres ruskih emigrantov, ki je zboroval več dni v Parizu, je bil zaključen 11. t. m. zvečer. Na njem je bil veliki knez Nikolaj Nikolajevič soglasno proglašen za ruskega carja z imenom Nikolaj III. V proklamaciji se naglašuje upanje, da se bo z uspehom končala borba proti boljševiškim krvnikom in sramotilec ruske domovine, ki jo hočejo ruski emigranti izvesti pod vodstvom carja Nikolaja III. Manifest se končuje z besedami: »Naša vera je enostavna in jasna. Komunistem bo propadel. Rusija je večna! Ta vera je najboljšje jamstvo za našo zmagoto.«

Odpravljen vizum

Curij, 13. aprila. s. V prometu med Švico in Italijo bodo od 1. maja naprej odpravljena viza.

Prepovedana gladovna produkcija

Dunaj, 13. aprila. k. Nocoj bi moral začeti tukaj gladovni umetnik Michelly z gladovanjem. Policija mu je pa produkcijo prepovedala, ker gladijeta sedaj na Dunaju že dva taka umetnika, ki hočeta postaviti gladovni rekord.

Direktna zveza Berlin-Sušak

Beograd, 13. aprila. n. Generalno ravnanje državnih železnice namerava s polnim voznim redom uvesti pri brzih vlakih direktni voz Berlin-Sušak, da bi tako olajšalo nemškim izletnikom potovanje na jugoslovensko morje.

Dr. Zimmermann v avdijenci pri kralju

Beograd, 13. aprila. p. Vlada je priredila danes svečan banket na čast dr. Zimmermannu, generalnemu komisarju Zveze narodov za senacijo Avstrije. Ob 5. je bil na avstrijskem poslanstvu svečan sprejem, ki so ga udeležili diplomatski zbor, bivši finančni minister dr. Stojadinović, razni politiki in ugledni bančniki. Po sprejemu je bil dr. Zimmermann v avdijenci pri kralju.

Kako je škof Jeglič razkrinkal SLS?

Kriva palica absolutni komandir SLS. — Humbug SLS z demokracijo. — Nemoralnost in neiskrenost SLS za časa deklaracijske politike. — Ne za jugoslovenstvo, pač pa za korita se je borila klika v SLS.

V večeršnjem »Jutru« smo pričeli pisati, ki ga je pisal ljubljanski škof dr. Jeglič dne 22. julija l. 1922 pokojnemu dr. Ivanu Susteršiču, bivšemu kranjskemu deželnemu glavarju in načelniku SLS. Škofovo pismo je odgovor na pismo, ki mu ga je istega leta dne 22. junija pisal dr. Susteršič. Popolnejša bi bila slika, ako bi imeli na razpolago tudi to dr. Susteršičevo pismo, vendar pa nam škofov odgovor sam nudi zadostno pojasnilo za ono, kar se nam edi politično posebno važno.

Škofovo pismo priznava in potrjuje pred vsem, da SLS oficijelno podpira cerkev s svojim službenim aparatom, odvisnim od ljubljanskega škofa, da je klerikalna stranka pravzaprav delež cerkvenega aparata, da je bila od nekdaj odvisna samo od volje in diktata ljubljanskega škofa in da ni nikdar bila demokratska stranka, ki je zrasla iz svobodne volje slovenskega ljudstva. Naziv klerikalne stranke, da je »hudska«, je bil vedno le zgolj krinka.

Škof naglašava v svojem pismu, da je dr. Susteršičev in dr. Krekovo delo uspešno podpiral osebno in z navodili, ki jih je dal duhovnikom.

Ljubljanski škof pa se nikakor ne zadovoljuje s samim podpiranjem politike SLS, on hoče biti faktični njen šef. Zato more in mora biti formalni voditelj SLS le njegova figura. S tega stališča očita škof Jeglič dr. Susteršiču kot največji greh, da je leta 1916 začel nastopati izredno samolastno in avtokratično ter da je hotel imeti vso moč v svojih rokah. Očita mu, da je hotel biti »edini« voditelj, dajal ga je ustno in pismeno, nekolikokrat svaril. Da je šlo pri akciji SLS proti dr. Susteršiču l. 1917 samo za vprašanje, kdo naj v klerikalni stranki komandira, kdo naj odločuje v politiki SLS ali dr. Susteršič kot njej načelnik ali pa škof kot predstojnik cerkvenega agitacijskega aparata, to dokazuje zlasti oni del škofovega pisma, v katerem škof Jeglič povdarja, kako ga je pekel razdor med duhovniki, ker jih je precejšnje število — morda nad polovico — preziralo škofova navodila. Škof sam priznava, da je dr. Lamperu sub obedentia prepovedal agitirati za dr. Susteršičovo struko, ki jo je obsodil. Prav tako priznava izvršene persekucije nad večjim številom duhovščine. Podrele, na duhovščino je morala po »navodilih« škofa agitirati za klerikalno »stranko, ako ni hotela pasti v nemilosti pri škofu, kakor se je dogodilo mnogim duhovnikom, ki se niso hoteli ravnati po teh »navodilih«.

Škofovo pismo na dr. Susteršiča je osebno važen in dragocen dokument za razumevanje stališča, ki ga je škof Jeglič zavzemal ob času jugoslovenske deklaracije. Kakor znano se je ta gospod tik pred prevratom in ob prevratu obdajal z nim, dom nekega jugoslovenskega prvoborilca. Klerikalna Narodna vlada je njegovo jugoslovenstvo menda celo nagradila z darilom luksuznega avtomobila. Iz pisma škofa Jegliča pa je vidno, da so takrat, ko so se Slovenci borili za jugoslovenstvo dr.

Čisti računi

Včerajšnja »Samouprava«, centralni organ radikalne stranke, prinaša pod gornjim naslovom članek, ki jasno kaže, kako naglo razpada nenaravna zveza med radikali in radičevci. »Samouprava« pravi o Radiču:

Ko je radikalna stranka zbog važnih in resnih narodnih in državnih interesov šla v koalicio z radičevci, je v svoji iskrenosti verjela tudi na iskrenost radičevcev. Vseled tega ni posvetila posebne pažnje ureditvi medsebojnih odnošajev, ker je mislila, da bo skupno delo samo dovedlo do resničnega zapužanja in iskrenosti. To upanje se je glede članov kabineta iz Radičeve stranke v gotovem pogledu tudi izpolnilo, če izvajamo samega šefa seljačke stranke g. Radiča. Dogodki zadnjih dni, posebno javne izjave g. Radiča pa so take, da je potrebno, da se o njih resno porazgovorimo.

G. Radič je poleg laskanja g. Uzunoviču kot min. predsedniku, napadel brez vsakega pridržka delo zunanje ministrice g. Ninčiča. Če bi Radič ne bil sam član sedanje kabineta, bi mi njegove izjave bili celo veseli, ker kaže z njo tako elementarno nepoznavanje o poslih zunanje politike in ker se s takimi kritikami sam diskredituje pred javnostjo. Tako pa se moramo v interesu razčiščevanja med grupami v koalicijski resneje ozreti na zadevo.

G. Ninčič je storil vse, kar je storiti bilo mogoče, da je naša država pridobila na mednarodnem ugledu in da mirno zre na rešitev mednarodnih vprašanj, ki se tičejo važnih interesov našega naroda in naše države. G. Radič teh vprašanj, naravno, sploh ne razume, kaj šele da bi jih pravilno reševal.

To je eno! Drugo pa je sledeče: Absolutno neresnična je Radičeva trditev, da g. Ninčič vodi neko tajno zunanjo politiko, o kateri ni nikdo obveščen. G. Ninčič je po povratku iz Rima in Pariza podal pred Narodno skupščino izbrčen referat in Narodna skupščina mu je ob tej priliki izglasovala zaupnico. Poleg tega je g. Ninčič o svojem delu obvestil tudi kralja, predsednika vlade in ministrski svet. Prav tako so hili obveščeni tudi vsi njegovi pomočniki. Torej se o kaki tajnosti sploh ne more govoriti.

Toda, česar Radič očividno ne ve, je to, da se o poslih zunanje politike ne govori, dokler so v teku. Angleški zunanji ministri točno in jasno odgovar-

žajo in za narodno svobodo, škofu živzale po glavi vse druge skrbi. Škof Jeglič v svojem pismu nikjer ne trdi, da je prišel z dr. Susteršičem v navskriž radi jugoslovenskega vprašanja. Obratno! Dr. Jeglič celo očita dr. Susteršiču, da je l. 1916 in 1917, v časih rojstva majske deklaracije, napravil naklonenost avstrijske vlade in avstrijskega dvora, ker se mu zdi še leta 1922 kot jugoslovenskemu škofu velik greh.

Škofovo pismo razodeva še drugo zamiselnost, namreč to, da se mlajša klerikalna intelligencija v resnici ni borila proti dr. Susteršiču zaradi njegovega avstrofilstva pač pa samo zato, da bi se priklopala do pozicij in korit, do katerih ni mogla priti, ker je dr. Susteršič pudenčeval njene sposobnosti. Škofovo pismo potrjuje trditve dr. Susteršiča v njegovi brošuri iz leta 1922 pod naslovom »Moji odgovori«, ko je zapisal: »V temnih rojstvih, kjer se pletejo nizke intrige, je bilo sklenjeno, da je absolutno potrebno zakriti resnico in da moram za javno mnenje veljati kot »nasprotnik« majske deklaracije, češ podpisal sem jo, a da sem »v srcu« vendarle nasproten! Ta peklenjski načrt se je skuhal v krogu SLS (kole načelnik sem še takrat bil!) in se je izvršil v krogu in iz krogov tedanje SLS. In če so bili med inkubatorji tega osudnega početja nekateri katoliški duhovniki, brez katerih bi stvar itak ne uspeła, je to dokaz, da so bili ti duhovniki sicer klerikalni, a zelo malo krščanski.«

Ta klika mlajše klerikalne intelligencije, ki danes vlada v klerikalni stranki, je tedaj znala zase pridobiti škofa in mu sugerirati, da se dr. Susteršič umika izpod njegove oblasti. Majska deklaracija jim je pozneje bilo samo dobrodošlo strankarsko agitacijsko sredstvo za doseg moči in vodstva v lastni stranki in ničesar več.

S pričelivijo škofovega pisma dr. Susteršiču se odkriva ognjena slika notranje moralne vrednosti klerikalne stranke izza deklaracijske dobe, kakaj brezdomno je, da je bilo avstrofilstvo ljubljanskega škofa dr. Jegliča ravno toliko kakor avstrofilstvo dr. Susteršiča. Mali ljudje so radi grdi instinkti hoteli strmoglaviti dr. Susteršiča, ki je bil gotovo večji politični talent kakor pa vsi sedanji vodilji klerikalne stranke skupaj, s pomočjo škofa dr. Jegliča, kateremu dr. Susteršič ni hotel biti le marioneta, da bi prišli do korit, kar se jim je tudi posrečilo.

S škofovim pismom je pravno dokazano, da so bili klerikalci, mladi in stari, vedno grdi avstrofilci in v srcu proti Jugoslaviji, a da so samo hitro presedali, ko so instinktivno čutili, da se Avstrija ruši, zato da bi obvarovali svoje osebne koristi.

Na podlagi vsega tega je tudi umevna vsa dosedanja nezavnanja, protijugoslovenska in separatistična politika klerikalne stranke od onega časa dalje, ko so si klerikalci opomogli od prvega strahu, da bi ne došlo do resnejšega obračuna z njimi.

jajo na vprašanja poslancev in stvarih zunanje politike: »Na to vprašanje ne odgovarjam, ker je šele v teku.« Saj tudi naši navadni seljaki vedo, da se o žensitvi ne govori, dokler ni stvar perfektna, da se na ta način prepreči škodljivi vpliv onih, ki bi hoteli, da se zadeva razvije drugače.

Parlamentarni odbor, katerega zahteva Radič, bi pomenil konec tajnosti zunanje političnih poslov. Ker po naši parlamentarni praksi bi prišli v ta odbor zastopniki vseh parlamentarnih skupin po svoji moči. Tak odbor bi torej pomenjal izključeno tajnosti zunanje političnih poslov, brezpogojne osnove za uspešno delo pri teh poslih.

Sicer se pa bomo z izjavami g. Radiča — tako konča »Samouprava« — pobavili še v prihodnjem članku.

Ne da bi se hoteli spuščati o zunanji politiki v polemiko s »Samoupravo«, le konstatiramo, da radikali pač že prav resno iščejo izhoda iz nenaravne zveze z Radičem in tega niti javnosti več ne prikrivajo.

Radič o demisiji Krste Miletica

Zagreb, 13. aprila.

St. Radič se je iz Pakraca vrnil v Zagreb, kjer je včeraj prejel vest o demisiji prometnega ministra Krste Miletica. Izjavil je, da je objava njegovega pakrškega govora v »Politiki« bila točna, vendar pa sta bila smisel in ton nekoliko poostrena. »Dejal sem, da g. Miletič za to ve, da pa ni tega kriv. On je to samo toleriral. In naravno, rekel sem, da tega ne odobrava. To je že stara stvar in o njej sem govoril že s Krsto Miletičem samim kakor tudi s tedanjim predsednikom vlade Nikolo Pašićem. Sprožil sem to vprašanje tudi v ministrskem svetu. Ako ima g. Miletič pogum, naj me toži pred sodiščem.«

O žaljkah v motivaciji Mileticeve ostavke, je izjavil:

»G. Miletič me je menda hotel izsvatiti. Zeli, da bi prišlo do obračunavanja. Smatral sem g. Miletica za politika in nisem vedel, da je — literat. To je res posebno vane literatura, samo malo dekadentna.«

Na vprašanje, bo prišlo do ostavke cele vlade, je dejal: »Ni govora o tem. Njegov mesto se bo samo izpopolnilo in ni več g. Krsta Miletič je s svojo ostavko samo olajšal položaj vladi. Nam je celo zelo ljubo, da je g. Miletič podal svojo ostavko in ako bi je ne podal, bi podali vseh nas pet ostavko in izvali krizo vlade. Jaz bi

namreč napravil vprašanje iz tega, kar je bilo v Druju.«

»G. Krsta Miletič je vodil v prometnem ministru partizanov politiko najslabše vrste, v katero spadajo tudi stvari, ki jih je počeljal v Sarajevu. Imamo na stotine slučajev, ko se je zahtevalo od ljudi, naj se vpišejo v radikalno stranko, ker drugače ne more človek postati niti navaden zavrak. Ta minister je bil smrt za promet. To je mnogo nevarnejše, kakor je n. pr. v šolstvu. V prometu ne sme biti nobenega partizanstva. Tudi radikali sami so bili proti temu, da se postopa na tak način. O tem sem govoril z mnogimi. Vzemimo, da dobi tudi vseh onih 60.000 uradnikov in delavcev, kolikor jih je v prometni službi, a kaj naj bo to proti trem milijonom kroglicam? Miletič je brezpogojno najbolj nesposoben minist-

Represalije ministra prosvete proti UJU

Naredba prosvetnega ministra, da se UJU prisilno odvzame 294.000 dinarjev.

Zagreb, 13. aprila. r. Minister prosvete St. Radič je odredil vršilcu zagrebskega velikega župana, naj potom zagrebske policije prisilno odvzame upravi UJU v Zagrebu 294.000 Din. ki jih je nakazal čet učiteljski organizaciji minister prosvete Sv. Pribečević za popravilo učiteljskega konvikta in zgradbo sanatorija za bolne učitelje in njihove otroke.

Ta vsota bi se morala po odredbi St. Radiča izročiti zalogi šolskih knjig v Zagrebu. S tozadevnim nalogom je došel v nedeljo v prostore UJU policijski referent dr. Josip Klitčević. Uprava UJU mu je odgovorila, da nima niti vinarja, o čemer je bil sestavljen zapisnik. V zapisnik se je vstavila pritožba uprave UJU, v kateri se pravi, da ne more

ster. Treba je samo pogledati, kaj je napravil iz poljedelstva. Gotov sem, da se radikalni klub ne bo identificiral z njim.«

Na vprašanje, ali misli, da je Miletič storil svoj korak v sporazumu s Pašićem, je St. Radič odgovoril:

»Ako ga je vprašal, potem je dobro, ako ga ni vprašal, je zlo. Pašić je predsednik stranke in g. Miletič je je moral najprej obrniti nanj. Pašić ima sedaj jačji položaj, kakor ga je imel kot predsednik vlade. Tako je v vsaki stranki, v kateri vlada parlamentarni režim.« Končno je dejal: »Meni je zelo lepo, kadar nisem minister. Lepo mi je celo, kadar sem v zaporu, še lepše pa, kadar nisem.«

Vprašanje je, ali Radič svojih zadnjih besed ne bo demantiral, ko ne bo več minister...

uprava izročiti niti pare brez odobrenja glavne skupščine, ki razpolaga z imetjem organizacije, da je udruženje prejelo omejeno vsoto od ministra prosvete za razne potrebe brez oznache termina v svrhu izvedbe raznih del in končno, da ima tudi UJU zahtevati od ministrstva prosvete neke zaostale vsote, ki se niso obračunane niti izplačane. Zapisnik je bil dostavljen izvrševalcu dolžnosti velikega župana in potom njemu ministru St. Radiču.

Postopanje St. Radiča, da odvzema naredno-prosvetni in stanovski organizaciji podporo, ki jo ji je že davno prejel nakazal njegov prednik, gotovo nima primere v zgodovini poslovanja naših ministrstev.

Politične beleške

Pašićevo kronanje

Novosadski »Vidovdan« od 11. t. m. piše, da je bil eden glavnih razlogov za padec Pašićeve vlade poleg ostalega tudi nač. čn, kako so Pašićevi prijatelji pripravljali proslavo njegove osemdesetletnice. Njegov intimus prometni minister Krsta Miletič bi moral dati na razpolago brezplačne posodne vlake, s katerimi naj bi se pripeljalo v Beograd vsaj stotisoč ljudi iz vse države. Pašiću bi visoki svečeniški postavili na glavno zlat venec z levorjavih lismov. Vsa proslava bi morala simbolizirati večno oblast radikalne stranke v Jugoslaviji. Ker v vseh monarhijah na svetu obstoji samo en kralj, je naravno, da se je preprečilo kronanje drugega samozvanega vladarja. Tako »Vidovdan«.

Kako more biti pameten Slovenec radičevac?

Bivši pristaša SKS nam piše: »Dokler nisem bil obrnil hrbet g. Puciju, sem vsak dan s strahom vzel v roke časopis. Bal sem se, da je »naš« predsednik Stipa Radič zopet kaj »pametnega« govoril in bomo mi odgovorni za njegove bedastoče. Mož brljaja vsak dan drugače in najboljši »kmeti« jaci« magnati danes malejo z glavami, češ kam nas bo ta vrtoglavec spjel. Od kar pa vidimo, da po vsej deželi podpirajo klerikalce, zlasti s podpiranjem manj važnejših učiteljskih mest Slomškarmem, se nič ne čudimo govoru Stipe Radiča na Sušaku, ki je povabil klerikalce v vlado. Rekel je, da se spodobi, da dbe klerikalci vsaj dva ministra. Fina politika, kaj? Par tednov prej jih je proglasil za izdajalce. Hvala Bogu, da so Pribečević in tovariši

preprečili Radičovo nakano, da nam z LJ. Jovanovićem pripeljejo klerikalce v vlado. Daleč je padla Pucijeva stranka! Za priprezo je SLS. Seveda privesek Radičeve vrnoglavosti ne zasluži drugače. Kako pa more pameten Slovenec, zlasti če je napreden, požirati Radičeve crkvske skoke in še kimati, kako je ta politika »pametna«, je težko razumeti.«

Angleži o St. Radiču

Povodom zadnje vladne krize so londonske »Times« objavile daljši članek, v katerem opisujejo, kako je došlo do te krize. Članek imenuje prosvetnega ministra St. Radiča za nepreračunljivega čudnega demagoga, ki je na svojem potovanju v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji zadovoljil v polni meri svoji strasti neumerjenega in indiskretnega oratorstva in čegar govori so izvali smeh v javnosti ter zaprepačenje v službenih krogih. Pašić, ki so ga silili mnogi njegovi pristaši, naj vrže nepriljetnega tovariša iz vlade, ni mogel riskirati razkola z HSS, ker bi ostali radikali v manjšini in bi doživeli poraz v proračunski razpravi. Zato je Pašić zadevo odklizi. Lisi nato opisuje, kako je Radič enostavno preklcal svoje dalmatinske indiskretnosti in kako je v razgovoru z nekaterimi italijanskimi novinarji delal poklone Mussoliniju in fašizmu, ko je prej povročil zunanemu ministru dr. Ninčiču težkoče s svojimi protitalijanskimi izjavami. Nadalje opisuje podrobno razvoj zadnje krize ter napoveduje, da bo vsakršna koalicioja v novi vlad mogla trajati samo par mesecev. Članek dokazuje, da je angleška javnost zelo dobro informirana o naših razmerah. Ako upoštevamo, da so »Times« v tesnih zvezah z angleškim zunanjim ministrom potem je sodba o nepreračunljivosti in indiskretnosti St. Radiča tem bolj značilna.

Pred mirovnimi pogajanj z Rifovci

Pogajanja se prično jutri 15. t. m. — Enotna francosko-španska akcija. — Mirovni pogoji. — Abd el Krim bo moral zapustiti Rif? Rifovci priznali suverenost maroškega sultana. — Italijanske skomine.

Pariz, 12. aprila.

Uradna mirovna pogajanja med Francijo in Španijo ter Rifovci se prično 15. t. m. v Ouydi. Ministrski svet je sprejel poudobu, ki jo je stavil Abd el Krimov odposlanec, in je imenoval za svoje opolnomočence generala Simona, Ponsota, državnega podtajnika za afriške zadeve v zunanjem ministru, in Ducloua, člana kabineta generalnega sekretarja. V tujakih uradnih krogih ne priznavajo, da bi šlo za mirovno konferenco z Abd el Krimom samim, marveč le za pogajanja z odpadničkim plemenom. Iz tega se jasno vidi namera prikrajanja ugleda rifškega glavarja.

Danes se je pod Briandovim predsedstvom sestala francoska in španska mirovna delegacija na razgovor. Te pripravljale konferenco se je udeležil tudi ravnatelj maroške sekteje v španskem zunanjem ministru, Lopez Oliva.

Poluradno se razglašajo sledeče osnove za mirovna pogajanja, ki jih mislija predlagati Francija in Španija: 1.) Takojšnji sklep premirja in izmenjava vjetnikov. 2.) Vsa Rif pride pod enega samega sultana, ki pa ne sme biti Abd el Krim, Abd el Krim dobi naslov kadija in postane poglavar nad kakim gorskim plemenom, ali pa se mora sploh izgnati iz rifškega ozemlja. 3.) Stara francoska in španska meja se mora zopet vpostaviti z nekaterimi izjemami, ki jih želi Španija iz strategičnih ozirov. 4.) Glede notranje uprave ostane Rif neodvisen, vendar obdrža Francija in Španija nadzorovno pravico.

Zunanje ministerev sanika veat, da bi bil Abd el Krim naročil svojim četam, naj ustavijo sovražnost! Naglašajo se, da se bodo delegati potrudili doseči premirje in izmenjavo vjetnikov, nakar se prično prava mirovna pogajanja.

Zvečer so odpotovali obojni delegati v Madrid, kjer bodo pred odhodom v Maroko razpravljali s Primom de Rivero. Pri mirovnih pogajanjih v Ouydi bodo zamo. palni odpadniki maroškega plemena rifovski zunanji minister Sidi Mohamed, Azerkane, Sedil Kiti in Si Ahmed Cheddy. Slednja dva so imenovala plemena sama.

Govorice o razdoru med Parizom in Madridom glede mirovnih pogojev so se izkazale kot netočne. Danes se sme z gotovostjo reči, da bosta oba državi nastopili v enotni diplomatski fronti.

»Tempe« piše, da mora francosko - španski sporazum, ki se mu je posrečilo premagati Abd el Krima, obstojati tudi potem, ko nehalo sovražnost. Francija ne sme nobenih novih vrednosti v Maroku. Zato ne mara nadaljevati vojne, če doseže, kar je potrebno, da se zajame trajen mir. Ravno tako pa bi bilo nerazumljivo in skrajno nevarno za bodočo francoskega vpliva v severni Afriki, če bi se odložilo orožje, do klor se ne bi sovražniku na ta ali na oni način onemogočilo, da bi znova začel boj.

List pravi, da se bo morala potem, ko bo Rif obojen na nemoč, urediti še oseb. na zadeva Abd el Krima, ki bo prijazno povabljen, da pobere šila in kopita. Naloga delegatov je težka, ker se govori — sicer še nelasno — o reviziji tangerkega režima, na kar Italija jedva čaka, da bi mogla tudi kaj zahtevati zase.

»Matin« piše, da bodo Abd el Krima pozvali, naj proti primeren odškodnini zapusti rifsko ozemlje. Rifovcem so tudi naznačili, da bodo v primeru, če bi se pogajanja razšla, začeli takoj z ofenzivo, za katero so že storjene vse priprave.

London, 12. aprila. d. »Exchange Telegraph« poroča, da je Abd el Krim že v predpogajnih prietah na to, da prizna suverenost maroškega sultana in status quo francoskega protektorata. Zadovoljiti se bo z avtonomijo rifškega ozemlja in bo dal garancije za svoje lojalno obnašanje na pram Španiji in Franciji. Oblika in vsebina teh garancij pa bodo ona točka, ki bo pri zadevala največ težav pri mirovnih pogajanjih.

Povratek Mussolinija

Rim, 13. aprila. k. Povratek Mussolinija iz Libije se pričakuje za 18. ali 19. aprila, tako da bo mogel Mussolini prisostvovati svečanostim ustanovitve Rima dne 21. t. m.

Bolgarska politika

d. Sofija, 13. aprila.

V sobranju je imel zunanji minister Burrov dvurni govor, v katerem je označil kot glavne naloge bolgarske politike, da je treba izvesti notranjo konsolidacijo dežele, lojalno izpolnjevanje mirovne pogodbe in se politično in gospodarsko približevati sosednim državam. Dejal je, da spremlja Evropa s posebnim zanimanjem dogodke na Balkanu. Burrov je govoril z izredno toplino o Zvezi narodov kot vrhovnemu instrumentu miru.

Glede svojega delovanja v Zenevi je dejal Burrov, da je obstajalo v tem, da je postal pojasnila o begunskem vprašanju in opozarjal na nujnost njega rešitve. Trideset tisoč rodbin je moralo zapustiti svoje domove in živje brez strehe in v veliki bedi. Bolgarska je prebiskha, da bi pomagala z lastni sredstvi. Vseled tega je potrebno izdatno posojilo. Toda tudi to še ne zadostuje, zajeziti je treba tudi nadaljni pritok beguncev. Minister je izjavil, da je naletel v Zenevi na popolno razumevanje. Trdno upa, da se bo na jesenskem zborovanju Zveze narodov tudi to vprašanje povoljno rešilo.

Končno je omenil Burrov tudi vojsko najemnikov in rekel, da je za Bolgarsko veliko breme, ne koristi pa nikomur. Vendar še ni prišel čas, da bi kazalo zahtevati spremembo te točke mirovne pogodbe.

Sklepi socijalistične delavske internacionale

Izvršilni odbor proti komunistični internacionali. — Prihodnji socijalistični kongres v Londonu.

Curih, 13. aprila. d. Izvrševalni odbor socijalistične delavske internacionale je končal svoje zasedanje. Sklenil je, kot demonstracijo proti oprostitvi morilcev Matteotija postaviti v Ljudskem domu v Bruslju spomenik in ustanoviti Matteotijev sklad, ki naj služi za mednarodno pomoč delavskim pokretom v deželah, kjer ni demokracije.

Komisija je predlagala resolucije glede Zveze narodov, razorožitvene konference in gospodarske konference, ki so bile soglasno sprejete. Te resolucije zahtevajo, naj bodo Zveza narodov splošna in naj se demokratizira. V septembru se mora Nemčija brez odloga sprejeti kot članica in dobiti mora tudi stalen sedež v Svetu. V bodoče ne sme biti plenum Zveze podrejen Svetu, sedeže pa je zaseeti z volitvami. Izvrševalni odbor je sklenil izvoliti komisijo, ki naj proučava vprašanje razorožitve.

Po daljši debati je bil z 247 proti 3 glasovom odklonjen predlog neodvisne delavske stranke Anglije, naj bi se socijalistična delavska internacionala obrnila do komunistične internacionalne in stvari ustanovitve splošne, vse objemajoče internacionale. Predlog je bil odklonjen zato, ker ga je širša eksekutiva komunistične internacionalne že brez drugega zavrgla.

Druga resolucija izražala željo in voljo, naj bi se delavske gibanje poenostavilo. Vendar je mogoče o stvari razpravljati z uspehom šele tedaj, ko se bodo mogle sočialistične stranke v Rusiji politično udeleževati, ne da bi bile izpostavljene nasilju.

Izvrševalni odbor se je bavil nadalje s celo vrsto vprašanj glede posidnih držav. Vzel je na znanje poročilo bolgarske socialne demokracije o boju za amnestijo. V tem poročilu stoji, da ima akcija, za katero se socialna demokracija zavzema z vsami silami, že zaznamovale lepe uspehe. Prihodnja seja urada bo v Londonu dne 17. maja. Na koncu seje je ponovil Henderson povabilo angleške delavske stranke socijalistični internacionali, naj priredi svoj prihodnji mednarodni kongres leta 1927. v Londonu. Povabilo je bilo soglasno sprejeto.

Proces razkrajanja boljševiškega režima v Rusiji

Moskva, 13. aprila. S. Danes je bilo tukaj otvorenlo drugo zasedanje centralnega izvrševalnega komiteja Sovjetske unije. Konferenca je soglasno sprejela predlog, da se stavi na dnevni red tudi vprašanje razširjenja predsedstva centralnega izvrševalnega komiteja z izvolitvijo enega nadstrankarskega delavca in enega nadstrankarskega kmeta.

Razprava o proračunu se je pričela z govorom Rykova, ki je opozoril na naglo naraščanje proračuna, ki znaša letos 4 milijarde namram 28. lanskega leta. Vendar presegajo dohodki izdatke za 100 milijonov rubljev. Vrhovni gospodarski svet smatra olajšave v pogojih za udeležbo privarnega kapitala v industriji za mogoče, in sicer s tem, da se dovoli privatni industriji graditev manjših tovarniških obratov. Nadalje bodo te olajšave omogočene s podaljšanjem najeminskih rokov za take priv. najemnike, ki dobro organizirajo produkcijo in končno z ugodnimi kreditnimi določbami za privatno industrijo. Za dobavo srovin privatni industriji se bo ustanovila akcijska družba s pomočjo državnega kapitala.

Boj za Peking

London, 13. aprila. s. Kakor poroča »Daily Telegraph«, so bile čete guvernerja Tientsina Liunglina poražene in so se morale umakniti v svoj sektor. Ker se je ukinil tudi promet z avtomobili, je Peking sedaj brez vsake zveze. Stiri letala so ponovno napadla Peking. Vupeifu še ni sprejel ponudbe generalov nacionalnih vojsk, naj pride v Peking, odposlal pa je svojega zastopnika.

Dočim govore nekatera poročila o prelomu med Vupeifuem in Čangtsolinom, trde druga, da vlada med obema popoln sporazum. Sedaj je ugotovljeno, da je dosedajni ministri predsednik Tuntsiu v soboto po puču pobegnil v poslaniški del, kjer se skriva v neki trgovski hiši. Državne pečate je vzel s seboj, da s tem dokaže, da ni odgovoren za odloke, ki se bodo izdali za časa njegove odsotnosti.

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

Naši kraji in ljudje

Dr. Andrej Ferjančič

V idiličnem kraju Bleda stoji ob Kraguje Marije šetališču vila «Miri dol» — dom g. dr. A. Ferjančiča, odličnega moža, ki je s svojo delavnostjo v izredno veliki meri pripomogel za po-

vzdiglo tujskega prometa na Bledu. Ne samo, da je spoznal vrednost lepote, slikovitosti, zanimivosti in zdravilnosti Bleda — s svojo izredno vztrajnostjo in ljubeznijo se je trudil, da spozna to tudi prebivalstvo, da uravna promet in prijetno bivanje v tem rajskem kotu Slovenije in nudi tuju gostoljubno sprejem. Celih 25 let se je aktivno kot predsednik in podpredsednik udeleževal v Prometnem društvu na Bledu. Da se društvo vsaj skromno zahvali svojemu bivšemu agilnemu predsedniku, podpredsedniku in odborniku, ga je izvolilo sedaj za častnega člana.

Vse življenje dr. Ferjančiča je vzor delavnosti, natančnosti in vestnosti. Kot sin kmečkih staršev se je rodil 30. oktobra 1848. na Slapu pri Vipavi. Gimnazijo je dovršil v Gorici in Ljubljani, univerzo pa je absolviral na Dunaju, kjer je promoviral l. 1875. za doktorja prava. Vstopil je v državno službo najprej na Dunaju, nato v Novem mestu in končno v Ljubljani pri državnem pravdniku in deželni sodišču, kjer je služboval do l. 1907. Živahno se je udeleževal tudi v političnem življenju in bil izvoljen l. 1887. za državnega poslanca za kmetijske občine notranjske, potem za gorenjska mesta na narodno-naprednem programu. Od leta 1898. do 1900. je bil tudi podpredsednik bivšega avstrijskega parlamenta na Dunaju, kjer je užival kot izredno prevreden poslanec velik ugled pri vseh parlamentarnih klubih.

Novi mostovi na progi Ljutomer - Murska Sobota

Ker se je pri lanskih poplavih pokazalo, da mostovi prekmurske železnice ob Muri ne zadostujejo, se je železniška uprava odločila, da zgradi še nadaljne potrebne mostove v bližini glavnega mostu Mure.

Ako mostovi Mura svoje bregove in se razlije blizu Veržaja na ozemlju v širini skoraj dveh kilometrov, ovira odtok poplavne vode železniški nasip, ki je tamkaj nekoliko metrov visok.

V prvotnem projektu te proge je bilo pravilno predvideno dovoljno število odprtih v železniškem nasipu; to so mosti, ki služijo le v to svrhu, da propuščajo poplavno vodo, ki jo razlije glavna struga reke Mure. Toda nekje — ali nekdo — je hotel preko zahtev narave in jasnih računov in vsililo se je štednje tam, kjer se ne sme štediti. Nekoliko projektiranih mostov v bližini Mure se je iz projekta kratkoma črtalo, češ da jih ni treba in da železnica ne sme preveč stati. Kmalu pa je projektant dala Mura sama prav in potrdila v polni meri njegove namere. Velika voda se ni zadovoljila z dvema poplavinoma mostovima, ki ju je lansko leto najprej močno poškodovala, jeseni pa enega celo zrušila, ker ni mogel zadržati prevelikega naliva vode. Uprava železnice je imela radi prekinjenega prometa veliko škodo, ne glede na draga popravila.

Izvršitev prekmurske proge, ki je zbudila v strokovnih krogih že obilo prahu, bo v svojem delu med Ljutomerom in Mursko Soboto šele z gradnjo treh novih poplavnih mostov, ki pridejo v najbližji dobi na vrsto, dovršena stvar. Ob desnem bregu Mure bosta zgrajena še dva nova mosta, ob levem bregu pa en nov most, tako da bo odvajanju poplavne vode služilo pet mostov. Ne bo pa s tem odstranjena vsa nevarnost in vse neprimernosti, ki jih tamkaj povzroča velika Mura, ker je potrebno, da se izvrši tudi ureditev murske struge.

Vsekakor pa bi bili stroški za te mostove veliko manjši, ako bi jih postavili že pri gradnji železnice, ker bo sedaj delo radi prometa toliko težavnejše in dražje.

Pismo z Jadrana

Sušak, 11. aprila

Uprav aprilskega vremena imam poslednja dva dneva. Kar poredoma se vrstita solnce in dež in ravno te spremembe so spravile menda tukašnji »Novi list« v slabo razpoloženje, da se oba dneva zaganja v »Jutro« zbog kritičnega poročila Radičeve skupščine. Čudno je, da jih resnica tako bode v oči, ko vendar sami priznavajo v listu, da je bil Radič obmetan z jajci, da so se vršile demonstracije in da je prišlo skoro do dejanskih spopadov pred Kontinentalom, da ni nasopila žandarmerija. Interesantna je bila polemika med tem listom in »Prvorjem« ko je izšel tretji časopis »Branik«, kateremu je glavna smer sokolska tendenca. Zafkavala sta se vrlo graciozno: »Novi list« je javil ob izidu »Branika«, da ima na ta način sedaj Sušak dva lista ter je zamolčal »Prvorje«. »Prvorje« zopet, da se revanžira, je priobčilo slično pojavo »Branika« in konstatiralo, da ima Sušak dva časopisa, ignorirajoč »Novi list«. Ta zavisna anekdota dobro ilustrira oni duh omalovaževanja, ki je tipičen vsem našim provincijalnim mestom. »Novi list« pa skrbi prav marnostno za svojo reklamo ter je objavil neki dan v to svrhu, da je nastopil njihov urednik Banič desetdnevni zatvor v Ogulino, za kar je bil obsojen radi klevet proti posl. Pribečeviću.

Jutri se sestanejo po en tarifski odbor na Sušaku in na Reki. Prvi bo revidiral tarife lesa ter drugih izvoznih in uvoznih predmetov in paraliziral stavke s Splitom, drugi pa reguliral jugoslovensko-madžarsko-halijanski meddržavni in tranzitni promet. Upati je, da bodo čuvali interes Sušaka in tudi njegovega zaledja — Slovenije in Hrvatske ter favorizirali njegovo lukko, ne pa Reko. S tem se bo znatno oživil tukašnji promet in življenje bo dobilo povsem drugo lice.

Novogradnja in premetitev novega kolodvora proti severu, to je proti Rječini, bo skurmo realizirana, ker je tozadevna gradbena komisija železniške direkcije Zagreb pod vodstvom inž. Hvale že na delu. Pred kolodvorom je zasnovan velik trg, tako da bo res vsa slika velkomesta.

Za humor Sušaka služi pojac »quarantotto« 48, ki servira senzacije željni publiki pred Kontinentalom, večkrat tedensko, za malo napitino, globoko zasnovane in duhovite govore. Čijh koncepte mu spišejo razni dovipneži, ki si izposoljujejo Italijane, fašiste in včasih Mussolinija ali pa Radiča, da je kompanija večja.

Na Reki se komentira samo napad na Mussolinija; Tedeumi, manifesti in svečana zborovanja se kar vrste. Fašisti izkazujejo zopet svojo nadutost in so inscenirali pomorne gonje proti nezanesljivim in drugorodcem. Odstranili in aretirali so v ladjedelnici več domačinov, češ da so odobraval atentat na njihovega »Duca«, zamenjali so tudi postajnačelnika in vse carinske

PREDPRODAJA VSTOPNIC za vefilm

Zadnji dnevi Pompejev

Cenjene obiskovalce vabimo, da si vsled velikega naliva preskrbe vstopnice v predprodaji dnevno

od 10. do pol 1. in od 2. dalje

Predstave se vrše točno ob

4., pol 6., pol 8. in 9. uri

KINO „DVOR“

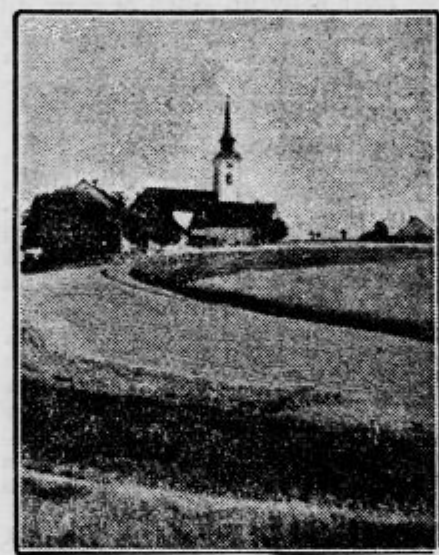
uradnike z drugimi, poverljivostimi osebam, da si ustvarijo trdnjso pozicijo na braniku. Da kronajo svojo kulturo, so v Opatiji ob priliki manifestacije za pomorske napad pretepli nekoga Nemca letoviščarja in ga skoro masakrirali, ker se v neortentaciji ni odkril ob zvokih »Giovinezze«. Tako postopanje je prav dobra reklama za privabljenje gostov, osobito Jugoslovencov, ki prav radi zahajajo tjakaj v posete; želimo jim slične kure, da jih enkrat pamet sreča!

Za avgust se pripravljajo velika gospodarska razstava in sejm na Reki, Država je votirala mestu v ta namen veliko podporo, da ga obvaruje popolne propasti. Da bo privlačnost večja, so postavili na program razne sponne prireditve in tekmovalne hidroplanov na progi Ancona-Reka. Lj.

Sv. Urban nad Mariborom

Ena najlepših razglednih točk v bližini Maribora je hrib Sv. Urbana, Cerkev sv. Urbana vidimo tudi na vseh slikah starega Maribora iz preteklih stoletij, ki pa je na videz nekoliko preblizu pomaknjena k mestu. Sv. Urbana pozna vsak Mariborčan kot privlačno točko za popoldanske izlete ob nedeljah, po zimni in po leti.

Od zgodovinske mariborske Koroške ceste se na kraju, kjer so nekaj siala koroška vrata, odcep: ozka vijugasta ulica, ena najstarejših ulic koroškega predmestja, ki vodi izven nekdanjega zapadnega mestnega obzidja in jarka v smeri proti Kamnici; ta ulica je iz tega razloga dobila leta 1873 oficijelno ime Vrbanova ulica in je to ime obdržala tudi po prevatu, a so jo najbrž

že poprej meščani tako imenovali. Hiše ob njej na desni strani so tipične predmestne hišice starih mest, na levi strani pa je večje posestvo umrlega mestnega župana dr. Schmidlerja, tudi značilno za starejši Maribor, ko je vsak boljši meščan imel v najbližji okolici svoje posestvo ali pa vsaj svoj vlograd. Sosedno večje posestvo je bilo nekdanje Hausnerjevo, ki je bilo ravno pred 40. leti kupljeno za snujbo se vinarsko in sadjarsko šolo. V starem posloplju tega posestva zraven še starejša hiša za uradnega slugo je nastanjen kmetijska kontrola in poskusna postaja za mariborsko oblast, katere tridesetletno delovanje je v daljšem članku popisal sedanji ravnatelj tega važnega zavoda hr. Mohorčič v »Taboru« dne 10. januarja 1924.

Mimo Kamnice nas potem popelje romantična pot po večurni hoji k Sv. Urbanu, 595 nad morjem. S hriba je čudoviti razgled na eni strani na mogočno Pohorje, na drugi strani pa na Kozjak, na gorovje srednjega Stajerja in posebno na valovito gričevje Slovenskih goric proti vzhodu. Zdi se si, da gledaš na valovje razburkanega morja in razumeš bol R. H. Bartscha, ki je v svojih romanih »Die Zwölf aus der Steiermark« in »Das deutsche Leid« popsal krastote teh krajev in hrepenenje Nemcev, se jih za vedno polastiti.

Prvotna cerkva sv. Urbana je bila sezidana v XVI. stoletju kot podružnica prastare župnije v Kamnici, cesar Jožef II. pa jo je dal zapreti, nakar je naglo razpadla. Sedanjo cerkev so na starih temeljih pozidali v letih 1855—1860 ter jo škof A. M. Slomšek posvetil meseca junija 1861.

Okrog cerkve je staro pokopališče, ki priča o nemških poskusih, tudi te kraje germanizirati; tudi pri domačih kmetijskih po-

cij. Radi tega izgleda, da se bo gojila prihodnje leto v Osljeku samo drama, opera in opereta pa bosta razpuščeni. Smrt mladega ruskega pisatelja. V Moskvi je umrl na posledicah influence mlad ruski pisatelj Dmitrij Furmanov. Bil je eden izmed zelo talentiranih literarnih naraščajnikov. Pisal je prozo, ki se odlikuje po neprisiljenosti, naravnosti in pesniški priprostosti.

Zenitisti protestirajo. V Beogradu so priredili zenitisti pred nekaj dnevi protestno zborovanje radi zaplenbe Ljubomira Miličica zbirke, katero je policija prepovedala. Sedaj je isti Milič izdal publikacijo »Trgovinska prepiska o valutnom pitanju«, s katero pita tiste, ki jih zanima njegov zenitizem.

Sarajevska filharmonija, osrednja matična glasbenega življenja v središču Bosne, je imela v nedeljo, dne 11. t. m. svoj XI. simfonični koncert. Pod taktirko kapelnika Eda Kreneka se je izvajala Mozartova simfonija v G-molu, Saint-Saensov opus št. 22 (koncert za klavir s spremljevalnim orkestrom), Solveigina pesem iz Griegove kompozicije »Peer Gynt«, ter uvertura iz Smetanove opere »Poljub«.

Kraljev spomenik za književnika Iva Ciplika. Pred tem leti je umrl dalmatinški pisatelj Ivo Cipliko, katerega so pokopali v rodni občini Kaštel poleg Splita. Pisatelj grob je bil do zadnjega časa brez nagrobnika, katerega so postavili šele v zadnjem času na stroške kralja Aleksandra. Pokojni Cipliko je bil namreč vedno

LJUBLJANSKI DVOR
Kino
Prednaznailo: Težko pričakovani
3194 „ČRNI ANGEL“.

Včeraj nepričakovani kolosalni uspeh vefilma sedanosti:
„Zadnji dnevi Pompejev“.
Krasne slike razkošnih orgij. Grešna ljubav in strast. Osvajanje žen na brutalen način. Lepe žene in njih lepa postava. Moč lepote žena. Ljubezen in zvestoba. Monumentalna rezijska. Tripljenje kristjanov. Do 50.000 sodelujočih oseb. Lepi moški, lepe žene.
Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri. Cene navadne.

sestnikih so nagrobni napisi nemški. Sploši se je zadnja leta pred svetovno vojno vnel hud narodnostni boj za Sv. Urbana. Nemci so s pomočjo »Südmarke« hoteli ustanoviti trdno postojanko z nemško gostilno, kar pa jim je preprečil vrli, med vojnou umrli nadučitelj Hauptman od Sv. Križa, ki je imel pri Sv. Urbanu svoje posestvo in je bil najvplivnejša oseba daleč na okrog.

Narodnostna nevarnost za Sv. Urbana je sicer minila, vendar pa bi bilo želeži, da mariborski Slovenci češče prireajo izlete semkaj, kjer so mariborska narodna društva do prevrata vsako leto manifestirala s sijajnim kresom za god. sv. Cirila in Metoda.

Prijatelj tujih stanovanj

Ljubljana, 13. aprila.

V sedanjih časih vsesplošno stagnacije ni čuda, da je na cesti in brez posla nečesto ljudi, ki bi morda sicer radi prijeli za vsako delo, da se pošteno prežive. Vendar se zdi, da gre na račun brezposelnosti vse preveč zločinov in porabljajo nekateri splošno krizo samo v to, da z zlorabo iste služijo svojim židovskim instinktom. Povsod v tujini, pa tudi pri nas se dogajajo dogodki, ki to prav jasno kažejo. Pustolovcem in ljudem, ki nečejo delati in ki bi delo lahko dobili, je čimdalje več. Kratak povojni čas pa jih je skvaril in ker so živeli dobro takrat, hočejo imeti tudi sedaj in v bodoče.

V ljubljanskih predmestjih se je že dalje časa pojavljala v raznih hišah od dneva do dneva elegantno opravljen okrog 26letni moški. Prihajal je v hiše in trkal na vrata ter jih odpiral, če se je kdo za njimi odzval ali ne. Sumljivi moški je, če mu je stopil kdo nasproti, pričel tožiti, da je brez posla in je pripovedoval celo tužno življenjsko zgodbo, izmišljeno očividno v vseh podrobnostih. V takem slučaju je čakal na milodar. Se raje pa je videl, če se na njegovo trkanje ni oglasil nihče, da je stopil v sobo in si brez moledivanja vzel, kar se mu je zdelo najpriljavnejše.

V pondeljek, že navsezgodaj zjutraj, se je pojavil v Šiški. Opravljen v usnat sukni in sivo sportno obleko ter obut v črne šimpyčevlje, je stopil že okrog 6. ure v stanovanje strojevodje Jerneja Trobeca v Černetovi ulici št. 9. Ker ni videl nikogar v kuhinji, je brzo pograbil na mizi ležečo srebrno 700 Din vredno uro z verižico, nato pa se gospodinjo ročno torbico z denarjem. Preje že se je zglasil tudi pri sosednji stranki, pri Solarjevih, kjer je povedal po stari navadi, da je brez posla. Dobil je kos kruha, zavitega v papir, ki pa ga je po uspehi tatvini pri Trobecu vrgel v veži na neko klop in v naglici izginil. Kolikor je dognano, so je tuje zglasil pozneje še pri par drugih strankah v Šiški, nakar je izginil.

Torbico, ukradeno pri Trobecu, je pozneje našla v kleti v Aljaževi ulici št. 6 Alojzija Tanke, ki je šla v klet po drva. Odnosla jo je na stražnico. Torbica je bila seveda prazna, ker je tat preje iz nje pobral ves denar in kar je bilo notri drugih vrednosti.

Ker ima prefrigani neznani uzmovci na vesti že več sličnih tatvin, se je danes pričel za njim splošen lov po policijskih agencij in stražnikih ter je upati, da bo kmalu spravljen v luknjo.

Pred sodniki

O, ta Mica iz Strahomera! Predsednik senata je gledal in se čudil, da je ta mala ženica stopila kar trikrat v lužo in da je bila zdaj tako blatna, da jo. Saj je preskočila kar tri paragrafe: pri rubeži je žalila sodnega slugo Gregorja rekoč: »Kaj ste pa drugega kot sodni hlapec!« Pa tudi nad posestnika Jakoba, ki je Gregorja premijal, se je korajžno spravila in ga udarila z držajem metle po rami in pokazala svojo moč. Saj je rekel Jakob, da ga je 14 dni roka bolela. Svoje delo je pa zaključila s kamnom. Mrzlo februarsko jutro jo je vdrnilo že ob petih z zvonjenjem: oblekla se je le za sifio in hitela v copatah k sosedu Jaki, ki ga je nekaj baje imela preveč rada, kar pa je on tajil in ji je tudi sodniško dokazal, da mu ni treba plačevati alimентов za otročiča. Vzela je kamen in ga vrgla v Jakobovo okno, vzbudila zvesto Rahelo in njeno dete, ki leži tik pod oknom in lajnila. Jakob je hitel po njenih sledeh, na cesti je našel vzbujena-

ga sosedu, ki je mislil, da nekje streljajo in skupno sta zasledovala svojo žrtve. Mica o kamnu ni hotela ničesar vedeti, a ostalo je priznala. Predsednik senata se je prepiral, da je ženica res zgovorna kakor malokdo, in obdržal jo je za teden dni v zaporu.

Hlapec Francelj iz Ljubljane je ukradel gospodarju Jerneju okoli 9 kg belega voska in ga prodal okoli. Za novega prodajalca je zvedel tudi stražnik in vprašal ga je, kje ima svoje čebele, da pride la tolike voska. Francelj je pojasnil, da so čebele v celicah; a stražnik mu je dejal, da so v celicah tudi trojti in ga je odpeljal na sodišče, vosek pa vrnil gospodarju Jerneju. Francelj bo ostal v svoji temni celici kar tri tedne.

Delavca Joža in Alfonz sta ee že večkrat čudila, da so ljudje tako brezskrbni in puščajo koleca kar brez varstva pred vrati gostilne. Joža se je že parkrat izkazal kot mojster v tatvini, pa bi v taki lahki zadevi propadel! Šel je v šiški na kozarček in spravil Franceta, ki rad igra »Marjanco«, da sta malo zaigrala. Med igro jo je pa popihal s koleškom po deželi. Pa se je koleca naveličal in prodal ga je po ceno delavcu Josipu, ki je vedel, da mora biti kolo ukradeno. Istotako je storil Alfonz, ki je pa kolo razdil in ga v vreči neel kakor zalca posestnik Aleksandra na prodaj. Razprava je dognala, da je Aleksander prišel šele tedaj do prepričanja, da je kolo ukradeno, ko ga je že deloma izplačal. Jože bo sedel 5 mesecev, Alfonz 6 tednov, Josip pa 3 mesece; le Aleksander ima plačati 200 Din globe. Pa se bodo menda pritožili.

Vdovec Tone je cinal pred sodniki in razlagal, da na veliki sodnji še ni bil tožen, pač pa na mali, kar se je ponoči napil in rogovoril po cesti. Te dni je bil pa v gostlini precej nevarnejši. Ko ga je stražnik opozoril na dostojnost, se je stari hlapec razhudil in dejal, da so stražniki policijski »ravbarji«. Zato ga je za zdaj sodba cropala za 6 tednov zlate prostosti.

Janez iz Zagrada je živčno bolan in tudi pijače ne prenese. Zadnjič se ga je naluckal in v pijanosti zabavljal čez kralja in državo. Na srečo je bil res tako pijan, da je bil senat prepričan, da mož ni vedel, kake žalivke bruhla iz svojih ust. Predložil je tudi zdravniško sprčevalo in z njim dokazal svojo nervoznost. Bil je oproščen.

DANES.

Novo! Senzacija. Novo!

„PREZRTA ŽENA“

Pustolovina v 8. dejanjih.

V glavni vlogi znani umetnik Conrad Nagel in krasotica Alja Rubens. Film je delo režiserja mojstra, skrajno napet in zanimiv, igralci na višku.

Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

Kino Ideal

„Brezalkoholna produkcija“. Lj. b. ljana Poljanski nasip 10/2, pošlje vsakemu naročniku »Jutra« zanimiv cikel brezplačno. Zahtevajte ga takoj! Ne bo Vam žal!

U ne vjerujete?

da eden par nogavic z Zigom in znamko (rdečo, modro ali zlato) 33.- VIII

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih? Kapite eden par, pa boste verovali. Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Začetek ob 20. uri.

Sreda, 14.: »Henrik IV.« B.
Četrtek, 15.: »Naša kri.« D.
Petek, 16.: »Pygmalion.« C.
Sobota, 17.: »Idijot«. Predstava v spomin obletnice Putjatove smrti. Izv.
Nedelja, 18.: »Pygmalion«. Izv.
Ponedeljek, 19.: »J. G. Borkman«. A.

Ljubljanska opera

Začetek ob pol 20. uri.

Sreda, 14.: »Boris Godunov«. A.
Četrtek, 15.: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Sreda, 14.: »Tosca«. B (kuponi). Gostovanje Mitrovičevih.
Četrtek, 15.: »Sadovi prosvete«. C. Premijera.

Hebrejska opera v naši državi. Iz Soluna poročajo, da je dospel v Grško impresarij hebrejske opere, ki organizira turnejo podjetja po vzhodnih in južnih državah Evrope. Opera obišče Kairo, Aleksandrijo, Beirut, Atene, Solun, Bukarešto, Sofijo, Beograd in Prago. Turneja se začne koncem aprila in bo trajala do avgusta.

Gostovanje ljubljanske opere v Sarajevu se začne v soboto, dne 17. aprila ter se bo vršilo v nastopnem redu: Aida (v soboto), Rigoletto (v nedeljo), Boris Godunov (v ponedeljek), Wally (v torek), Večni mornar (v sredo) Iz Sarajeva se odprelje opera v Dubrovnik in potem v Split.

Gostovanje gosp. Rijavca v Zagrebu. Tenorist gosp. Josip Rijavec nadajuje svoje gostovanje v zagrebški operi. V torek zvečer je pel tenorsko partijo v Donizettijevem delu »Don Pasquale«.

Podaljšanje gostovanja Ade Poljakove v Zagrebu. Odlična ruska umetnica Ada Poljakova je morala podaljšati svoje gostovanje v zagrebškem gledališču, kjer nastopi v petek, dne 16. t. m. v Rimsekega-Korenkova »Snežulčica«.

Premijera Tolstega veselolgre »Sadovi prosvete«, bo v mariborskem gledališču v četrtek, 15. aprila. Obširnejše poročilo o delu še priobčimo.

Češka filharmonija pride v Zagreb. Češka filharmonija iz Prage pride meseca maja v Zagreb, kjer nastopi z dvema koncertoma.

Konec opere in operete v Osljeku. Ponovno smo že poročali o težki finančni krizi gledališča v Osljeku. Zavod je pomagal vzdrževati z veliko podporo mestna občina, ki je pa primorana ukiniti subven-

cije. Radi tega izgleda, da se bo gojila prihodnje leto v Osljeku samo drama, opera in opereta pa bosta razpuščeni.

Smrt mladega ruskega pisatelja. V Moskvi je umrl na posledicah influence mlad ruski pisatelj Dmitrij Furmanov. Bil je eden izmed zelo talentiranih literarnih naraščajnikov. Pisal je prozo, ki se odlikuje po neprisiljenosti, naravnosti in pesniški priprostosti.

Zenitisti protestirajo. V Beogradu so priredili zenitisti pred nekaj dnevi protestno zborovanje radi zaplenbe Ljubomira Miličica zbirke, katero je policija prepovedala. Sedaj je isti Milič izdal publikacijo »Trgovinska prepiska o valutnom pitanju«, s katero pita tiste, ki jih zanima njegov zenitizem.

Sarajevska filharmonija, osrednja matična glasbenega življenja v središču Bosne, je imela v nedeljo, dne 11. t. m. svoj XI. simfonični koncert. Pod taktirko kapelnika Eda Kreneka se je izvajala Mozartova simfonija v G-molu, Saint-Saensov opus št. 22 (koncert za klavir s spremljevalnim orkestrom), Solveigina pesem iz Griegove kompozicije »Peer Gynt«, ter uvertura iz Smetanove opere »Poljub«.

Kraljev spomenik za književnika Iva Ciplika. Pred tem leti je umrl dalmatinški pisatelj Ivo Cipliko, katerega so pokopali v rodni občini Kaštel poleg Splita. Pisatelj grob je bil do zadnjega časa brez nagrobnika, katerega so postavili šele v zadnjem času na stroške kralja Aleksandra. Pokojni Cipliko je bil namreč vedno

dobrodošel gost v dvoru in kralj Aleksander je naročil zanj spomenik iz belega kamna z otoka Brača. Spomenik je izklesal Venčeslav Štanbur iz Selca. Spominski kamen nosi lakoničen cirilski napis: »Ivo Cipliko«, pod njim stoji v latinici beseda »Pax«. Tako je dobil dalmatinški pisatelj po kraljevi zaslugi spomenik, katerega mu ni mogla postaviti rodna občina.

»Kozmični žonglerji«, burlesken gledališki komad Mesariča v treh dejanjih se uprizaro na zagrebškem odru v soboto, dne 17. t. m. S tem komadom hočejo poskusiti odrsko srečo mlajši zagrebški pisci. Režija dela je poverjena Titu Stroziju, eno glavnih ženskih ulog pa je prevzela znana slovenska igralka ga. Vika Podgorska.

Igralka 40letnica. Gjorđe S. Protić, ravnatelj mnogih gledaliških družb, bo praznoval dne 29. t. m. v Beogradu svoj 40letni jubilej igralskega poklica. Ob tej priložnosti pride na oder dramatičnega poverstva pisatelja Stevana Sremca »Ivкова slava«.

Predčev. Polkovnik Jelič, na sarajevskem odru. V sarajevskem gledališču so imeli v soboto sveder premijero Predčeve drame »Polkovnik Jelič«. Delo prikazuje tragedijo moža, ki je bil prej vojak in se ne more uveljaviti v civilnem poklicu.

Repertoar beogradskega gledališča je ta teden naslednji: Labodje jezero, Mnogaja ljeta, Aida, Carmen, Sveta Ivana, Zilovka, Narodni poslanec, Smrt Uroša V.; Prijetna pustolovščina, Misi, V zatistju; Oama žena, Pegica mojega srca.

Koncert Gldje Buccarini v Mariboru. V petek, dne 9. t. m. smo slišali kot peti koncert letošnje sezone koloraturko, gospo Gldjo Buccarini. Zanimiv spored je obsegal razen Konjovića arje Mayerbeerja, Verdija, Donizettija, Puccinija, klasika Händla, ter komunistično Canno. Izvajanje je bilo okusno. Glas pevke sicer ni več močan in blesteč, krasna, uprav mojstrska šola pa fascina še vedno. Prijeten piano, diven mezzo-voce ter lahkotna, čista koloratura so vrline, ki so dale koncertu svojo posebno noto. Zlasti kadence (s flavto) pri Händlu in Donizettiju so pokazale tudi intonacijsko čistost in izvirnost. Pevka je dodala še arto iz »Traviate«. Simpatična diskretna spremljevalca sta ji bila g. Bernard (flavta) in V. Schönberg (klavir).

Dr. I. V. Drugo gostovanje: Hudožestvenikov v Zagrebu. Kakor smo že zabeležili, gostuje sedaj skupina praških Hudožestvenikov d. sidentov v Zagrebu. Prva predstava ruskih umetnikov, ki nastopajo pod vodstvom igralka Sarova, je bila Ostrovskega drama »Uboštvo ni greh«. Druga uprizoritev je prinesla na oder delo Leva Tolstega, pretežno »Živga mrtveca«. To se dramo so Hudožestveniki daleko prekosili same sebe. Dali so igro čisto v skladu z intencijami pisatelja. Zagrebška kritika imenuje to predstavo »manifestacijo ruskega klasičnega realizma«. Umetniki uprizorje tri enodejanke pisatelja Čehova in zaključijo svoje gostovanje v Zagrebu s ponovitvijo »Živga mrtveca«.

Domače vesti

Codex iuris canonici

Zakaj škof ne citira can. 142, ki pravi: »Prohibetur clerici per se vel per alios negotiationem aut mercaturam exercere sive in proprium sive in aliorum utilitatem.«
Zabranjeno jim je, »Gospodoma«, vsako sodelovanje pri trgovskih poslih, bilo zase, bilo za druge ali v prid drugim.
Kako pa, da smo našli »clericos« pri raznih konsumih, posojilnicah, delniških družbah, industrijskih podjetjih in konkurzi? Kdo je pravzaprav pastir, in čigava bo sode volja?
M. A. C.

* Spomenik kralju Petru v Topoli. Kakor poročajo iz Baške Topole, bo na Vidovdan na slavnosten način tamkaj odkrit spomenik blagopokojnemu kralju Petru Osvooboditelju. Spomenik izdeluje akademski kipar Franjo Menegolo, ki je dobil pri razpisu za spomenik prvo nagrado.

* Naš generalni konzul v Rimu. V ponedeljek popoldne je nastopil dosedanjí šef presbiterja g. Miloš Ivković svoje novo službeno mesto kot generalni konzul v Rimu.

* Načrt odvetniškega zakona. O tem se nam od poučene strani poroča: Načrt odvetniškega zakona, o katerem sedaj poročajo časopisi, je že dodelan in ga misli ministar pravde predložiti narodni skupščini. Zato se ta načrt sedaj ne razpošilja odvetniškim zbornicam in korporacijam, da bi se šele izjavile o njem. Besedilo tega načrta je nazadnje določila v ministru pravde komisija treh članov, t. j. dveh sodij kasacijskega suda in enega advokata v Beogradu. Pri tem se je komisija držala ponavljajočih besed onega načrta, ki ga je bila sklenila posebna komisija za izradu načrta zakona o javnim pravozaupnicim: sklicana iz raznih področij in zbirajoča več dni v maju 1921. v Beogradu. Ta načrt se je še isto leto razposlal odvetniškim korporacijam in nadsodiščem, da so o njem dala svoja mnenja ministrstvu pravde. Med drugimi je oddala tudi svoje obsežno ameno odvetniška zbornica za Slovenijo in predlagala v podrobnejši razpravi amende. Potem je stvar počivala in prvi kongres pravnikov v Zagrebu 1. 1924. je sklenil resolucijo, da je načrt sposoben za nadaljnje delo okoli izenačenja odvetniškega prava in da se naj načrt, izražen v tem načrtu (svoboda, nezavisnost, avtonomija odvetništva), dosledno prevedejo. Ko se je lani v septembru 1925 zopet vršil v Beogradu kongres pravnikov, so imeli odvetniki svoj poseben sestanek, na katerem se je zlasti od srbijske strani zahtevalo in sklenilo, delati na to, da se čimprej uskladi edinstveni odvetniški zakon. Sedaj se je, kakor rečeno, dogovoril v ministru pravde definitivni načrt, ki se ponajveč strinja z načrtom iz leta 1921 in ki si je želijo osvoboditi prej omenjena načela. Ta načela so pa tista, ki še sedaj veljajo za odvetništvo v Sloveniji in Dalmaciji. Kar se torej tega tiče, bo novi zakon pomenil velik, načelni napredek za pravice, dolžnosti in disciplino odvetništva v drugih pokrajinah, zlasti pa v Srbiji. Glede podrobnosti pa najnovejši načrt v marsičem ne ustreza željam, ki so jih korporacije izrazile svojčas v mnenjih k načrtu iz leta 1921. Oglasio se najbrže zopet sedaj, akoravno mislo v to oficiojno pozvane.

* Pregled samostojnih ženskih poklicev. Slovenske ženske organizacije prirede koncem junija v Ljubljani na veleposlmskem prostoru veliko razstavo z naslovom »Slovenska žena«. Razstava pokaže, kaj je Slovenka od začetka našo zgodovino doslej storila na vseh poljih kulture in civilizacije. V posebni publikaciji se navedejo poleg zgodovinskih ženskih umetnic vseh strok, pisateljice in zlasti naravne, socialne delavke, ženske kulture, socialne, karitativne, feministične in stanovske organizacije in zavodi, ženske šole itd. Za statistični pregled vseh važnejših ženskih poklicev v Sloveniji pa nam je treba tudi podatkov glede absolutnih in izvrševateljskih akademskih poklicev in glede državnih, občinskih in odgovornih zasebnih uslužbenk ter končno samostojnih industrijskih, trgovskih in obrtnic izven Ljubljane (seznam ljubljanskih trgov in obrtnic že imam). Zato se v imenu uredništva te publikacije obračam javno na vse prizadete žene s prošnjo, da se mi javijo: 1.) Vse akademično izobražene Slovenke (profesorice, zdravnice, juristke, tehnikinje, lekarnice I. dr.); 2.) Vse absolventke konservatorijev, trgovskih, eksportnih in drugih akademij I. dr. ter mi sporoče pisмено kje in kdaj so svoje nauke absolvirale in kje so izvajale oz. še izvajajo svoje poklice? Zaradi lažjega pregleda naj mi blagovolijo navesti obenem še imena tovarišic, o katerih so jim podatki znani oz. naj mi javijo njihove naslove, da se lahko obrnem sama na nje. Podatke potrebujeim čim prej, zato prosim, da se mi pošljijo odgovore takoj. Za prireditveni odbor Minka Gyevkarjeva, Ljubljana, Rimska cesta 20.

* Smrtina kosa. Včeraj je preminula v Ljubljani nenadne smrti gospa A. Babka, trgovka na Aleksandrovi cesti. — Včeraj popoldne je umrla na Lepi poti št. 3. g. Ivan Oblak. Pogreb bo jutri, ob 8. polpodne na pokopališču na Viču. Blag jim spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

* Jugoslovansko združenje agronomov. Predvčeršnjim popoldne so se v Beogradu sestali zastopniki beogradskega združenja agronomov z zastopniki zagrebškega društva. Društvi sta se formalno zedinili v eno, ki se imenuje Jugoslovansko združenje agronomov s sedežem v Beogradu.

* Združenje jugoslovanskih inženjrov in arhitektov sekcija Ljubljana sporoča, da se je za leto 1926. izvoljen upravni odbor konstituiran tako-le: predsednik ing. Janko Mačkoviček, I. podpredsed ing. Leon Menclinger, II. podpredsed ing. Alojz Hrovat, I. tajnik ing. Ladislav Bevc, II. tajnik ing. Nace Perko, I. blaginjak ing. Čiril Pirč, II. blaginjak ing. Josip Černivec, I. knjižničar ing. Karel Tavčar, II. knjižničar ing. Stanko

Dimnik, I. gospodar ing. Blaž Pristavšek, II. gospodar ing. Josip Stofa, odborniki ing. Josip Pavlin, ing. Pavel Vrbič, ing. Pr. Zelenko; člana nadzornega odbora sta ing. Viktor Skaberne in ing. Vinko Strgar.

* Naprednjaki, pozor pred klerikalnimi loterijami! Zadnje čase so klerikalni preplačili celo Slovenijo z nešteti srečkami za loterije in tombole, katere prirerajo v korist svojim klerikalnim Društem domom in pa v razne druge svrhe. Seveda zakrijejo vsako stvar v tako lepo obliko, da jim marsikaj naprednjaki nasede in pošlje denar za stvari, ki so naravnost naperjene proti naprednemu gibanju v Sloveniji. Tako na primer ravno te dni zopet razpošiljajo loterijske srečke za društveni dom v Sv. Antonu v Slov. gorah. Naprednjake pozivamo, naj bodo previdni in naj se vedno točno prepričajo, predno vzamejo in plačajo kakšne dopolne srečke. Naprednjaki imamo sami dovolj svojih institucij, ki jih moramo podpirati, in ni potrebno, da bi šli na lin klerikalcev.

* Gradnje v Črni gori. V Nikšiću so te dni pričeli z gradnjo javne bolnice, kakor je obljubil kralj povodom lanskega obiska Črne gore. Vojno ministrstvo pa zgradi v Nikšiću vojašnico, v kateri bo stalno nameščen tamkajšnji 58 pehotni polk.

* Zahteve privatnih uslužbencev. V Beogradu se je preteklo nedeljo vršil velik shod privatnih nameščenecv. Po daljši debati je zbor sprejel dve resoluciji, v katerih se zahteva, naj država izda uredbu o delovnem času tako, da bi privatni uradni delali na teden 48 ur. Davčna obremenitev naj se omili in določi eksistenčni minimum, ki mora znašati najmanj 3000 dinarjev mesečno. Ta znesek mora biti oproščen vseh davkov.

* Sadržarski odbor za okraj Radovljica priredi na Bledu dne 18. aprila v »Beljskem domu celodnevni sadžarski cepilni tečaj. Odbor vabi vse zanimance iz okolišja Blede in Boh. Bele, osobito mlajše posestnike in mladeniče, da se udeležijo tega tečaja v čim večjem številu. Udeležencem se priporoča, da prinese seboj cepilno orodje. Tečaj se bo pričel ob 8. predp.

* Za spomladansko kuro originalni planinski spomladanski čaj priporoča lekarna Bahovec, Ljubljana. 475

* Čajanka. Ste že poskusili čajne mešanice Čajanka in Globus-vanilijev sladkor. Poskusite, potem ne kupite več drugih znamk. 164

* Selške podružnice SPD občni zbor se bo vršil v nedeljo dne 18. aprila ob štirih popoldne v gostilni A. Tavčar v Selcih. Ker je na dnevnem redu sklepanje o upravi Kerkove koče na Ratkovcu ter o odplačevanju višjih dolgov, se vabijo člani na številno udeležbo.

* Glasbena razstava v Beogradu. V Ofriskem domu v Beogradu je bila prošle nedelje svečano odprta glasbena razstava. V svojem govoru je profesor »Muzičke škole« Kosta Manojlovič povdaril vlogu glasbe v širjenju nacionalnih idej, edinstva in zbiljanja plemena Srbov, Hrvatov, Slovencev in Bolgarov. Nad dvesto glasbenikov in skladateljev deluje za idejo edinstva, v kolikor je to naloga tega močnega faktorja — pesme in glasbe. Govornik je končno pričel pozdravne brzovalce, ki jih je odbor za prireditve razstave prejel iz raznih kraljev naše države ter od bolgarske državne Glasbene akademije v Sofiji. Razstavljentih je nad 650 tiskanih glasbenih izdanih in brošur ter 330 originalnih kompozicij srbskih, hrvatskih, slovenskih in bolgarskih skladateljev. Razstava ostane odprta do prihodnje nedelje.

* Zveza trafikantov v Jugoslaviji. V Novem Sadu se je prošle nedelje vršil zbor prodajalcev tobaka na drobnin v kraljevini SHS. Na skupščini so bila prečitana pravila projektirane zveze trafikantov, ki se ministru za notranje zadeve predlože na odobrenje. Nova uprava zveze bo pozvala vse trafikante, da se organizirajo in pristopijo k zvezi. Za predsednika zveze je bil izvoljen Jovan Čulak, za podpredsednika Milorad Mirosavljevič, za blaginjaka pa Maksim Fritz.

* Naša vojaška grobišča. Ministrstvo ver namerava letos izvršiti vsaj glavno koncentracijo naših vojaških grobišč, ki se nahajajo raztresena na raznih krajih v naši državi in v inozemstvu. Za koncentracijo teh grobišč je za leto predviden kredit v znesku 500.000 dinarjev. Za varstvo in vzdrževanje grobišč je odoben poseben kredit v znesku 400.000 Din.

* Katastrofalen potres v veliki daljavi. Observatorij prof. dr. Belarja pod Triglavom sporoča da so predvčeršnjim popoldne potresomeri zaznamovali katastrofalen potres v veliki daljavi.

* Redek ribarski plen. Ze dalj časa se v naših vodah pojavljajo izredno velike postrvi, ki dosegajo težo, o kakršni smo pred leti le redko slišali. Tako je tudi veliki teden ujel ribič g. Alojzija Vehovca v Krki pri Žužemberku izredno veliko postrv, ki je baje tehtala nekaj nad 9 kg. Da je bila to postrv in ne sulec, o tem ni dvoma, pač pa ni jasno, kako je bila riba ujeta. Nadalje pa je res velika škoda z gospodarskega, naravoslovnega in športnega stališča, da se ta postrvi ni nih fotografirala niti predala za in

Proti obolenju pljuč
"VEDOMIN"
Emulzija pri početku tuberkuloze, bronhitisa, katara in drugih pljučnih bolezni, za naglo okrepčitev organizma in za brzo izginjanje lokalnih sprememb.
Pasta za ojačanje otvarjanja apetita pri oslabilih, nervoznih, malokrvnih, osobito pri škrofulozni, rahlični deci.
Naprave v vaših apotekah.
Laboratorij "Vedomin" Beograd, Vajfertova 52. 1979

da se ni določilo katere vrste pravzaprav je. V Krko je bilo usajenih več vrst postrvi, ki so se medsebojno najbrže tudi križale. Pa tudi šarene so v nekaterih dotokih Krke in ni izključeno, da je to velika šarena postrv. Pri tej priliki opozarjamo ribiče-sportnike in tudi poklicne ribiče, naj v takih posebnih slučajih, ako je mogoče, celo ribo pokazuje strokovnjaku, če mogoče dajo fotografirati, ali pa vsaj glavo shranijo v kolikor mogoče neskvajeno in celo svežo, ali pa okostje glave oddajo »Ribarskemu društvu« ali pa deželnemu muzeju v Ljubljani. Stroški se jim povrnejo.

* Novice iz Rogoške Slatine. Zadnje dni je uprava zdravilišča posla ceste z novim peskom z Boča. O nazadovanju cest in stezic smo svoj čas že poročali. Bilo bi želeli, da se v tem oziru zdravilišče zopet dvigne na predvojnino čase. V tem pogledu mora biti Slatina na višku kot prvo zdravilišče v državi. Naj bi ravnateljstvo poslalo ob priliki uradnike na študijsko potovanje v podobna zdravilišča po Češkoslovaški in Nemčiji, da bomo v vsakem oziru tekmovali z inozemstvom. Konkurenca to zahteva. Pri cestah bi bilo predvsem treba valjarja, da bodo izglajene in sposobne tudi za mehke čevlje. Za prevažanje iz daljnega Boča so vozovi neekonomični. Uspešnejši bi bil tovorni avto. — Zdravilišču bi tudi priporočali, da uporablja v elektrarni zopet boljše premog, ki ne bo spal črnih saj po parku na belo oblačene goste. Elektrarno bo treba polagoma premestiti iz centra, kot je to že itak bilo v naratu. — Tudi v kopalnici je potrebna modernizacija. Moderna kopalnica nimajo nikjer več srednjeveške ločitve moških in ženskih na solnčni in zračni kopeli, kot Slatina, kjer niti moški niti žene ne smeta skupaj pod božjo solnčno svetlobo. Staro kopalnico za plavanje pa bi bilo treba odpraviti ali povečano združiti s solnčnim. — Vse to je mogoče še pred pričetkom sezone urediti in bo v sprehajališču. — Nevarno je obolel slatinski župan g. Hvalec, ki leži že mesec dni v Gradcu. Nevarno je zbolela tudi taška tovarnarja g. Bizjaka, znana rodoljubljinja g. Podkrajškova. Oba sta v Slatini priljubljena in želimo obema čim prejše okrevanje.

* Požar v Grosupljem. Na Grosupljem je prošle soboto izbruhnil požar pri posestniku Josipu Ahlinu. Pogorela je hiša, hlev in štedilnik. Gasilnim društvom, ki so prihitela na pomoč, se je posrečilo, da so požar omejili na omenjene objekte, četudi so bila bližnja poslopja v veliki nevarnosti.

* Strahoviti umor pri Osjeku. V ponedeljek zvečer se je upravitelj zagrebške lesnega industrijskega Viktora Franka v Normanah pri Osjeku, Banderler, v tovarniški kantini spril z nočnim čuvajem, muskmanom Korlatovićem, ki ga je v leži zaklal z nožem in pobegnil potem v gozd, kjer so ga orožniki aretirali.

* Grozna nesreča v beogradske pivovarni. V beogradske pivovarni Bajloni se je predvčeršnjim pripetila grozna nesreča. Delavec Janko Janković, ki je bil zaposlen v pivovarni, se je odhajajoč iz tovarne, neprevidno približal tramvajski. Zagrabil se za zobčasta kolesa, ki se vrte s silno brzino ter ga v pravem pomenu besede raztrgala na kose. Kako se je nesreča prigodila, se ni moglo ugotoviti, ker v kritičnem času ni bil nikdo v bližini navzoč.

* Konj ubil petletnega otroka. Petletni sinček posetnika Gaberskega v Kresnicah je te dni s silbo po zadnjih nogah udaril konja, ki se je pasel na travniku. Konj je otroka tako nesrečno udaril s kopitom, da je še istega dne podlegel težki poškodbi.

Senzacionalni
Moderni
Elegantni
Pikantni
Napeti
Največji, najlepši in najboljši film v katerem igra glavno vlogo
HARRY PIEL
Pridel Pridel Pridel Pridel
ELITNI KINO MATICA

Iz Ljubljane

* Predavanje g. Maxa Farranda. Ob svojem odhodu v Ameriko se je g. Max Farrand zglasil tudi pri nas na univerzi in predaval o dijaškem življenju v Zedinjenih državah. Prav živo je orisal kontrast med ameriškim in kontinentalnim študentskim življenjem. Država se tam ne briga za gmojno vzdrževanje visokih šol, ki so vse večinoma čisto privatne institucije; pač pa v ameriški javnosti niče ne pride na vodilno mesto brez te formalne, privatno vzdrževane izobrazbe. Dijak služijo za svoje življenje tudi kot natakarij itd. Izobrazba je v Ameriki vse. Kot važen faktor je označil g. Farrand tudi sport — fizično in moralno vzgojo ameriškega državljanca. S politiko se študentje ne pečajo, razen ob velikih volitvah. G. Farrand, ki vsled pičlega časa žal ni mogel izbrati za nas kakše teme iz svoje sprejelne stroke, je v zahvali za prisrčen sprejem izrazil svoje upanje, da se vrne kmalu med nas in nam bo takrat govoril o intinnejših temah, ki interesirajo to in ono stran sveta. V lepih besedah je pozdravil g. predavatelja in se mu zahvalil prorektor univerze, dr. Hinterlechner.

* Oseba izprememba pri ljubljanski evangelijski cerkveni občini. Kakor nam poročajo je bil ljubljanski evangelijski župnik Herbert Lange pozvan v Nemčijo, kjer nastopi novo službeno mesto. Župnik Lange zapusti koncem meseca junija Ljubljano ter vstopi v službo saške deželne cerkve.

* Anketa o brezakoolni vzgoji mladine se bo vršila nocoj ob 19.30 v I. a razredu realke (prireditelj: vhod preko dvorišča). Vabijo se v prvi vrsti stariši in poklicni vzgojitelji ter vse občinstvo, ki se zanima za naravno vzgojo mladine. Anketo pri-

OBLEKE

lastnega izdelka vam nudi

NAJCENEJE

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova 3.

redj društvo »Treznost« Ljubljana. — Odpor.

* Gradbeno gibanje v Ljubljani. Kaj se bo letos zidalo? Malo, prav malo. Vložila se ni doslej niti ena zasebna prošnja za stavbeno dovoljenje. Izgledi za omiljenje stanovanjske miserije so torej neznamiti. Mestna občina pač namerava zgraditi nekoliko stanovanjskih hiš, ki pa so seveda v prvi vrsti namenjena mestnim uslužbencem. Događanjih bo osem hišic stavbene zadruge »Hera« na Kodlejevem, ob Tržaški cesti pa 17 objektov stavbene zadruge »Stan in dom«. Pod streho pride torej v omenjenih novih zgradbah približno sto družin, nad 300 pa jih ostane še brez stanovanja. Glede javnih zgradb naj omenimo regulacijo Bohoričeve ulice in spodnjega dela Pollanske ceste. Ravnateljstvo državnih železnic je dalo del vrta in ostali svet ob Resljevi cesti planirati. Ta dela so baje v zvezi s projektirano veliko cesto od Dunajske do Martinove ceste.

* Koncert pevskega zbora Krakovo-Trnovo je preložen za jutri, četrtek, dne 15. t. m. ker je ganes sodelovanje tenorista Svetozarja Banovca vsled zaposlenosti pri premijerji Borisa Godunova onemogočeno. Koncert se bo vršil v četrtek, dne 15. t. m. v Fuharmonični dvorani ob 8. zvečer. Kupljene vstopnice veljajo. Občinstvo opozarjamo na to spremembo.

* Agrarni reformni interesenti! Tehnični elaborat o utrditvi objektov na veleposelstvu Oskarija Kosierja v Orteneku je javno razpoloženo v mestnem gospodarskem uradu v Ljubljani med običajnimi uradnimi urami in sicer v času od 8. do incl. 15. aprila. Natlačnejši podatki so pa razvidni iz tozadevnega razglašja pritrjenega na občinski deski.

* Izlet v Anglijo prirediteljski inštitut v Ljubljani. Namenjen je v prvi vrsti akademikom, udeležijo pa se ga lahko tudi drugi. Pozor! So zelo ugodni. Reflektanti naj se javijo pisмено ali pa ustmeno danes 14. t. m. ob 20. v damski sobi kavarne »Emona«. To je zadnji termin, ker mora pripravljali odbor vodeti za točno število udeležencev, da pripravi vse potrebno.

* Slovenke! Na magistratu se bo vršilo v četrtek 15. t. m. ob 20. predavanje g. Stimičeve iz Beograda. Tema: Vloga naše žene v družbi in državi. 488

* Došla krasna izbira otroških oblek in plaščkov. Bluze vedno najnovejše. Kristof-Bučar. Ljubljana, Stari trg. 95

* Državna borza dela v Ljubljani. V času od 28. marca do 3. aprila 1925. je bilo v Državni borzi dela razpisanih 52 prostih mest. 99 oseb je iskalo dela, v 53 slučajih je borza dela posredovala z uspehom in 17 oseb je odpotovalo. Od januarja do 3. aprila 1926. je bilo skupaj razpisanih 1106 prostih mest, 1786 oseb je iskalo dela, v 745 slučajih je borza posredovala z uspehom in 296 oseb je odpotovalo.

* Umrlj v Ljubljani. Zadnje tri dni so bili javljeni sledeči smrtni slučaj: Viljemina Birk, hči zidarskega poltrja, 6 let; — Anton Javoršek, nadočetelj v p. 74 let; — Marcela Oblak, hči kjučavničarja, 1 leto; — Marija Sušteršič, trgovka, 37 let; — Matevž Čučnik, sin kurčaja, 5 mesecev; — Ivan Potokar, čevljarški pomočnik, 71 let; — Marija Prinčič, hči vrvarja, 2 in pol leta; — Danka Podgornik, hči mizararskega pomočnika, 4 leta; — Franc Izak, dinar 35 let; — Jernej Martinčič, učkar 65 let; — Ivan Jančič, mesar 43 let; — Anton Gorjanc, sin medicinarja, 3 mesece; — Ivana Pirčević, posestnica, 76 let; — Josip Zitterschlag, sodni sluga v p. 86 let; — Janez Kokali, sin delavca, 7 let; — Drago Besov, zasebni uradnik 32 let; — Ignac Vidmar, uradnik licealne knjižnice v p. 84 let; — Franc Močnik, občinski ubor, 63 let; — Friderik Križaj, kjučavničar, 58 let; — Danijel Golob, šolski učenec, 8 let; — Franciška Drobnik, hišarica, 66 let; — Anton Krašek, brivski pomočnik, 18 let; — Franc Dolenc, posestnik, 70 let; — Igor Grudinski, sin univ. prof. 11 let; — Jožefa Juvan, posestnica, 57 let.

* Policijske prijava. Od ponedeljka na to rek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaj: 2 tatvini, 1 golofuja, 2 prestopka zlagljalnih predpisov, 1 nađba, 1 sum tajne prostitucije, 1 prestopke kaljenja nočnega miru, 1 poset orožja brez dovoljenja in 6 prestopkov cestnega policijskega reda.

* Pustolovščina v nočnem ekspresu. Vsa Evropa je vznemirjena vsled dogodka, ki se je zgodil na progi Ljubljana-Pariz. Nepoznani zločinci so odpeli zadnja dva vagona z namenom, da oropajo potnike, ki se morajo zahvaliti za rešitev svojega življenja in premoženja le neustrašenemu filmskemu igralcu, vsem dobro znanemu Harry Pielu. Ta scena je izvrstno prikazana v najnovejšem Harry Pielovem vellefilmu »Pustolovščina v nočnem ekspresu«, ki ga te dni predvaja kino Matica.

* Med delom okraden. Tesarski pomočnik France Šerbec se je v ponedeljek na večer nemalo začudil, ko je oblačil po končanem delu svoj jopič in opazil, da nima v žepu več svoje listnice. Med delom na dvorišču hiše št. 19 v Slomškovi ulici si je neznan uzumovcil prilastil listnico s 170 Din gotovine.

Iz Maribora

* Zanimanje za Vodnikovo družbo raste stalno med mariborskim meščanstvom, kar pričajo številne prijave članov vsim poverljivim kot ustanovni član z zneskom 500 Din je pristopil med drugimi odvetnik g. dr. Anton Mulec.

* Otvoritev drugega pedagoškega tedna v Mariboru. Na prvi večer pedagoškega tedna je občinstvo pretekli ponedeljek popolnoma napolnilo veliko kazinsko dvorano, pač zadosten dokaz, da vlada za vzgojo otrok veliko zanimanje. Otvoril je večer s krat-

kim nagovorom g. prof. Silih. Predavatelj dr. Fran Toplak je v enournem poljudnem predavanju jako zanimivo in nazorno orisal telesni razvoj dojenčka in njega nego. Oporazil je predvsem na dednost nekaterih bolezni, na škodljivi alkohol, pravilno prehrano, pomen čistote, solca in zraka itd. Stevilne skoptične slike so pojasnjevale predavanje. — Danes 14. t. m. predava dr. Fr. Zgeč, asistent na pedagoški akademiji v Zagrebu, o temi: Šolska doba. Večino snovi za svoja predavanja črpa g. dr. Zgeč iz popisne učencev, ki so jih v to svrhu izpolnile razne osnovne in meščanske šole. V svojem predavanju bo orisal posebno socialne razmere, v katerih žive naši otroci, pa tudi duševni in telesni razvoj. Predavanje bodo izpopolnjevale skoptične slike. Pričakovati je, da se ga udeležijo roditelji in vzgojitelji v največjem številu.

* Odprava konkurza. Nad imovino Alojzija Pichlerja, sodarja v Franciskanski ulici je sodišče odpravilo konkurzno postopanje, ker ni bilo kritja za stroške postopanja.

* Nova učna knjiga. Trgovinsko ministrstvo v Beogradu je odobrilo učno knjigo »Splošna knjiga za pripravljali razred obič obrtno-nadaljevalnih šol«, ki jo je spisal vodja mariborske obrtno-nadaljevalne šole Fran Fink.

* Vojaški novinci, ki so pričeli prihajati včeraj iz okolice v mesto, delajo ulice zelo živahne. V skupinah se sprehajajo po cestah in spremstvu hreščočih zvokov harmonike. Žal, da se naši fantje še vedno ne morejo odvaditi, da bi ob tej priliki ne častili v točki meri demona alkohola. Tako pa imajo ljudje in zlasti šolska mladina priliko videti številne ogabne prizore, posledice zločinškega alkohola. Novinci, ki so vsi pridrženi pešadjskim polkom, se odpeljejo jutri na svoja mesta.

* Učitelji iz mariborske oblasti v Mariboru. Pretekli ponedeljek se je pričel v Mariboru enotedenski rokotorni tečaj, ki se ga udeležuje 30 učiteljev in učiteljic iz raznih kraljev mariborske oblasti. Tečaj vodi strokovnjak meščanske šole g. Humeč.

* Mestni stavbni urad je kupil od neke tukajšnje tvrde po nizki ceni avtomobilski traktor z enim tovrstnim vozom. Včeraj se je vršila poskusna vožnja. Traktor bodo uporabljal največ za prevoz gramozja iz občinske jame na Teznu za mestne ulice.

* Posebne občinske davščine v L. 1926. Mariborska mestna občina bo pobirala v tekočem letu posebne občinske davščine, ki so deloma povečane deloma pa nespremenjene. Davščine, ki so namenjene v svrhu kritja proračuna, je mariborski veliki župan odobrili. Pobirala se bo 400% občinska doka na državno trošarino od vina in vinskega mošta ter 20% gostaščina od najeminskega donosa. Najemnine do 200 Din so plačevanja gostaščine proste. Davščine na prenočišča, vozila, razkošje, pomočni obisk gostiln in kavar in na veselice ostanejo nespremenjene.

* Po šahovski kup-tekmi, ki jo priredi danes 14. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji Union (preje Biskop) šahovski klub se bodo razdelila darila, obstoječa iz dveh kompletov šahovskih iger, več novih šahovskih knjig in revij. Vsi prijatelji šaha se vabijo k udeležbi. Prinesite deske in igre seboj! Začetek točno ob 8. zvečer. Ob tej priliki bodi izrečena zahvala tvrdki Korman v Gosposki ulici, ki je podarila za zmagovalca novo šahovsko igrno in desko. — Odbor.

* Vrtinarski tečaj za vzgojo zgođnje zelenjavi in sadike prirediteljska Sadržarskega in vrtinarskega društva za Maribor in okoliš v ponedeljek, dne 19. aprila na drž. srednji vinarski in sadžarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja od 9. do 12. in od 2. do 5. popoldne. Vrtinarji in ljubitelji vrtinarstva brez razlike spola se vabijo k udeležbi. V slučaju slabega vremena se preloži tečaj na torek, dne 20. aprila.

* Mestna Orjuna Maribor priredi v soboto dne 17. aprila dobrodelni večer v prid odpuščeniim trboveljskim rudarjem in njihovim rodbinam. K obilni udeležbi vabi — Odbor. 487

* Več misli za snago in čistočo! Javna čistoča tvori v Mariboru poglavje zase. Mestni magistrat je že ponovno pozival prebivalstvo, naj pazi na red in snago na javnih prostorih in zažugal z globami, toda vse zaman! Orde razvade, ki se je razpasla za časa vojne, skorajda ni mogoče vedno odpraviti. Če pogledaš glavni trg krog popoldneva, se ti dozdeva, kot da si zašel nekam na smetišče. Odpadki sadija in jestvin, ovenela zelenjava, čunje in papir, vse se znajde raztepeno in razhojeno po prostornem trgu. Pa tudi ulice niso nič boljše. Pomanjkanje čista za javno snago gre celo tako daleč, da se zdi nekaterim samo ob sebi razumljivo, da pometenje smeti iz lokalov itd. na ulico. Enako žalostno sliko nudi tudi mestni park. Olepševalno društvo je baš v zadnjih dneh dalo vse nasade lepo očistiti. Jedva so minili prazniki, pa je v parku že zopet vse pri starem. Ceste in okolice klopj so debelo nastlane z raznimi odpadki, papir pa je veter odnesel v sredino očedenih nasadov, tako da se sploh ne pozna več, da so bili sploh kdaj očiščeni. Večina Mariborčanov se očitvidno prav nič ne zaveda, da si vsak tujec po prvih zunanjih vtisih napravi sodbo o kulturni stopni prebivalstva in po tem sodi vse ostalo. Nekdo se je Maribor ponašal s svojo čistočo in bil drugim mestom v vzgled. Danes tega pač nikdo ne bo več trdil. In vendar bi lahko bilo popolnoma drugače. Ako bi občinstvo samo pokazalo malo več razumevanja za javno snago, bi ta grda razvada kmalu izginila. Mestni magistrat pa bi storil dobro, če bi dal na vidnih mestih zlasti na trgu razobesiti par svarilnih tabel in malo strožje nadzoroval upoštevanje njegovih lastnih odredb.

Da najboljši je to znanj,
Colombo Ceylon čaj!

Naši onstran granic

— Trgovska mornarica, s katero se Trst tako rad ponaša, je v prvi vrsti delo podletnikov jugoslovenskega rodu. Kozulić, Martinolić, Katarinić, Premuda, Jerolimić so imena, s katerimi je zvezano procvetanje trgovske mornarice. Avstrijska politika ob Adriji je videla rada in je tudi krepko pomagala, da se je jugoslovenska pomorska nadarjenost obelježevala italijansko in se je pri tem marsikdo končno do dobra poitalijeval. Te dni je umrl kom. Candido Gerolimich, eden izmed voditeljev stare plovne družbe "Gerolimich", ki je znatno prispevala pred vojno in po vojni k razvoju tržaškega prometa. Družba ima 21 milijonov kapitala in 10 brodov. Gerolimich se je rodil na Lošinju.

— Eksplozivnih snovi je še vedno polno na vseh koncih in krajih. V Kantridju v kvarnerski provinci so našli pri Fr. Bačiču mnogo raznih eksplozivnih snovi, smodnika, kositra itd. Bačiča so izročili sodišču.

— V Komnu na Krasi ima "Legas" deški azil. Da bi bolj uspeval, je vodstvo razglasilo, da bodo dobivali otroci, ako obole, zdravniško preskrbo in zdravila brezplačno.

Iz Celja

— Redni sestanek članov k. o. SDS v Celju. Ki se vrši vsako sredo v klubovi sobi Celjskega doma, bo ta teden v četrtek dne 15. t. m. ob 8. zvečer.

— Redni sestanek članov k. o. SDS za Celje okolica ta teden odpade. Od prihodnje četrta dalje so bodo vršili sestanki zopet redno vsak četrtek.

— Občinska seja se bo vršila danes ob 6. zvečer. Na dnevnem redu so poročila odsekov in slučajnosti.

— Orožni listi. Lastniki orožja dobijo orožne liste na sreskem poglavarstvu sobe št. 8. ob uradnih dneh.

— Za rezervne oficirje XI. predavanje se bo vršilo v četrtek dne 15. t. m. ob 20. uri v Oficirskem domu. Pridite vsi in točno! Odbor Celjske sekcije Udruženja rez. oficirja i ratnika.

— Javna produkcija golencev Glasbene Matice v Celju se ne bo vršila 1. maja, kakor smo poročali, ampak 8. maja. Nastopi mladinski zbor pod vodstvom g. učite. Ila Cirila Preglaja in godalnega orkestra šole Glasbene Matice (ravnatelj K. Sančan).

— Javni telovadni nastop vseh oddelkov sokolskega društva v Celju se bo vršil dne 31. maja.

— Pomanjkanje vode v Celju je zlasti v poletnem času zelo občutno. Občinski svet, ki so ga gradili nekdanji sedanjí vodovod iz Vitanja, pač niso mislili na to, da se bo mesto razširilo. Tudi niso pri svojem gospodarstvu upoštevali, da se vodovodne cevi vsled rje poškodujejo ter se morajo nekako časa obnoviti. V to svrhu pa niso nikjer nalagali kakšnega rezervnega fonda, temveč so vodarino uporabljali za kritje tekočih izdatkov mestne občine. Vodovodni mojster se trudi noč in dan, da bi izsledil razne defekte na vodovodni napravi, ki mora na več mestih izpuščati vodo. Te dni se mu je posrečilo izslediti večjo poškodbo pred stariim okroglim sodiščem, glavna cev izpušča vodo v veliki množini. Biti pa morajo taki nedostaki tudi še drugod. Z rezervno vodovodno napravo, ki se v obliki k. žepke napravi v mestnem parku, bo za enkrat za silo pomagano. Mestna občina celjska pa bo morala resno misliti tudi na obnovo celokupne vodovodne naprave.

— Tekstilna tovarna v Zalcu. Kakor se nam je sivočasno iz Celja poročalo, je kupila dunajska tovarna Elsingar in sinovi nekdanjo pivovarno v Zalcu, katero je nameravala pretvoriti v tekstilno tovarno. Iz Beograda pa prihaja sedaj vesti, da je bila prošnja za podelitev koncesije novemu podjetju odbita.

Iz Trbovelj

— Predproglasitvijo Trbovelj za trg. Na zadnji seji gerentskega sveta pod predsedstvom gerenta g. Vodusa je bilo sklenjeno napraviti vse potrebne korake, da se proglasi Trbovelj za trg. Kakor je znano, gre vzporedna akcija, da se ustanovi v Trboveljah okrajno glavarstvo in sodišče, da se premesti rudarska šola iz Celja v Trbovelje, da pride do ustanovitve popolne srednje šole in da se prične graditi nova cesta ob Savi, Vloga, ki je bila odposlana na velikega župana ljubljanske oblasti 27. marca t. l. navajam med drugim: Z odkritjem obširne premogovne žile so postale Trbovelje središče industrijskega podjetja, ki producira s pomočjo moderne tehnike vedno večje množine premoga. Vedno večji obseg trboveljskega obrata je stabiliziral premogovno eksploatacijo, omogočujoč ti sočem delavstva stalno naselitev. Obrtnikov je danes nad 600 v občini. Industrija ključne nove obrtnike v občini, ki šteje okoli 20.000 prebivalcev. Naravna posestva cvetoče industrije je, da je bilo treba skrbeti za strokovnjake, voditelje industrije, ki ne obstoji samo iz rudnikov v Trboveljah, Ojstrem in Hrastniku, temveč tudi iz tovarn, in sicer cementarne v Trboveljah, kemične tovarne in steklarne v Hrastniku. Z rudniškimi uradniki je uslužbenih v Trboveljah okoli 200 uradnikov, med temi 30 s

— Na Opčinah pri Trstu ima "Legas" rektorij in azil. Vodstvu "Legas" sta dva zavoda posebno pri srcu. Zato sta oskrbovana s vso paznostjo, veljata za vzorec in tržaški gospodje ju radi pokažejo visokim gostom. Sedaj so peljali na "Poggioreale" tudi ekscelesco Gentileja, ki je bil zelo zadovoljen z ogledom in je močno pohvalil delovanje "Legas".

— Padanje pristaniškega prometa v Trstu. Po izkazu trgovske zbornice je padel lanski promet napram 1924. za 3.754.531 kv. Pred vojno leta 1913. je bilo prometa 61 milijonov 427.746 kvintalov, tako da se je Trst postavil takoj za Genova in Marsiljo. Leta 1925. je bilo doseženih 88,9 odst. predvojnega prometa, dočim se je doseglo 1924. leta 95 odst. Skupni promet lanskega leta izkazuje 27.006 brodov s tonazlo 7.892.258, blaga 2.857.303 tone, 1.528.783 potnikov in 382.928 brodomnega osebja. Meseca marca t. l. je bilo v tržaškem pristanišču skupnega prometa 4.612.044, lani v marcu 5.153.352; prvo četrtletje letos je bilo skupnega prometa 12.796.332, lani 14.606.021. Kakor se kaže, bo letošnji promet znatno padel.

akademsko izobrazbo in nad 300 poduradnikov. V poučne namene skrbijo dve 8. razredni, štiri sedemrazredne in ena dvorazredna osnovna šola, dve obrtnonadaljevalni šoli, ena rudarska nadaljevalna, ena gospodinjstva šola in otroški vrt. Občina je tudi že intervenirala, da dobi dve meščanski šoli, če ne že srednje šole. Kulturnih in drugih društev je v Trboveljah nad 50. V občini je 1132 večjih poslopij. Trbovelje so v Sloveniji največja vodočrpalna občina ter radi industrije tudi ena največjih davčnih moči. V Sloveniji so trgi in mesta, ki se nikakor ne dajo glede važnosti primerjati z našo občino, ki ima na vsak način pravico, da se jo povzviha v mesto.

— Uradni dan sodišča v Hrastniku so bo vršili šele 24. t. m. Toliko v vednost ne vabilim, ki imajo do sodišča kakke prošnje, pritožbe itd.

— Velik shod delavstva v Trboveljah se bo vršil jutri ob 4. popoldne pred Delavskim domom. Nastopilo bo več govoznikov od raznih skupin in dosedanjim akcijskem odboru.

— Postovanje v novi trboveljski bolnici. Proti postovanju v novi bolnici so nam došle od več strani pritožbe glede zdravniških oskrbe, kakor hrane, perila itd. Vse pritožbe te prosimo, naj se obrnejo na odbor Bratovske skladišnice, kateremu naj predlože vse potrebni material. Ne dvomimo, da bo ta takoj ukrenil vse potrebno, da se nerednosti odpravijo.

— V kamnolomu nad orožniško postajo v Trboveljah kopljejo delavci v vrtočavi višini pesek, ki se vala v velikih masah v globino. Ker delajo delavci skoraj brez varnostnih priprav, opozarjamo odločilne činitele, da poskrbe pravčasno za nje, ker se nesreče že zopet na dnevnem redu.

Iz Prekmurja

Gornja Lendava. Na cvetno nedeljo, dne 28. marca se je vršil v tukajšnji šoli ob 2. popoldan občni zbor Jugoslovenske Matice. Predsednik g. dr. Gregorec je pozdravil navzoče ter prešel takoj na dnevni red. Kratkoterminalno delovanje in prireditve, ki so se vršile v preteklem letu v prid "Maticice". Sledila so poročila tajnika, blaginjskega in knjižničarja. Vsa poročila so bila odobrena. Pri volitvi odbora je bil ponovno izvoljen za predsednika g. dr. Gregorec. Novemu odboru želimo v bodočem letu veliko uspeha.

Občni zbor podružnice Jug. Matice v M. Soboti. V soboto, 10. t. m. se je vršil v M. Soboti občni zbor podružnice Jugoslovenske Matice, ki je radi tega zelo važen, ker uživa ta podružnica v okviru celotnega društva nekako avtonomijo in sme denarna sredstva, ki jih sama nabere, tudi sama uporabiti, in sicer v narodne in prosvetne namene v Prekmurju samem. Iz obširnega in zanimivega odbora poročila je posneti, da je imela podružnica v preteklem poslovnem letu 73 članov. Dohodkov je bilo okoli 13.000 Din. Izmed prireditve je omeniti akademijo ob obletnici koroškega plebskita, na kateri je sodeloval dijaški pevski zbor soboške realne gimnazije. Akademija je i v gmotnem i v moralnem oziru krasno uspela. Glavna skrb podružnice je bila posvečena ustanovitvi knjižnice po soboškem srezu. Dosedaj je ustanovila podružnica 16 knjižnic, vsaka po 50 knjig. Poleg knjig zabavne vsebine obsegajo te knjižnice še tudi poučne spise, zlasti iz gospodarstva, da se tako vsaj nekoliko zamaši vrzel, ki je nastala z ukinitvijo ljudskih knjižnic, katere je snovala prej ogrska vlada. Maticine knjižnice uspevajo vohče prav lepo, natančne statistike pa predsednik knjižničarke odseka, g. šolski nadzornik Cvetko radi dolgotrajne bole ni mogoče podati. Dolo na tem polju se bo z vso vmeno nadaljevalo. Društvo se zanima tudi za naše rojake, ki so ostali pod madžarsko in avstrijsko oblastjo in je stopilo tudi v stike z gradščanskimi Hrvatmi. Pozorno tudi opazuje madžarske irendite, ki je zlasti v dolnolenjanskem srezu zadnji čas posebno živahna. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen stari odbor, na čelu mu dolgoletni zaslužni predsednik g. odvetnik dr. J. Goljvšek. H koncu zborovanja se je oglašil k besedi slušatelj v Prekmurju se mučijo narodni poslanci dr. Pivko, ki se je kot gost udeležil zborovanja in mu sledil z velikim zanimanjem. Iz svoje bogate izkušnje na polju podrobnega dela je g. poslanec podal društvu nekaj zelo dragocenih nasvetov za nadalje delovanje.

Vremensko poročilo

Meteorološki zvezd v Ljubljani. 13. aprila 1925

Višina barometra 308,8 m

Kraj	Čas	Solom. Temper.	Rel. vlažn.	Smeri vetra in brzina v m	Obletnost	Vrsta padavine
opazovanja					0—10	po opazovanju v mm do 7 ure
Ljubljana (dvorec)	7	767-1	43	79	E 0,5	9
	8	767-1	57	75	NE 0,5	8
	14	765-6	133	42	ESE 2,5	1
	21	767-4	101	52	E 1	0
Zagreb	8	766-8	90	61	ESE 3	0
Beograd	8	766-6	70	72	ESE 1,5	6
Sarajevo	8	76-6	60	74	SE 3	10
Skoplje	8	764-1	110	28	WNW 1,5	3
Dubrovnik	7	761-6	140	37	NE 3	7
Praga	7	767-1	10	—	mimo	0

V Ljubljani je povprečni barometer višji kot včeraj za 1,7 mm.

Solnce vzhaja ob 5-21, zahaja ob 18-42, luna vzhaja ob 6-13, zahaja ob 19-51

Dunajska vremenska napoved za sredo: Sedanje vreme bo trajalo dalje.

Sport

Jubilejni nacionalni alhkoatletski miting TKD Atena

v dne 8. in 9. maja 1926. v Ljubljani.

TKD Atena v Ljubljani priredi 8. in 9. maja ob priliki proslave svojega 25. jubileja nacionalen alhkoatletski miting za dame s sledečimi disciplinami: tek 60 m, tek 250 m, skok v viš z zaletom, kopje (800 g), stafeta 4 x 100 yrdov.

Miting se vrši na prostoru SK Ilirija istočasno z jubilejnim nacionalnim mitingom SK Ilirije. Pričetek v soboto 8. V. ob 15. uri, v nedeljo 9. V. ob 14.30 uri.

Startati morejo vse verificirane atletinje članice klubov JLAS, ki ne stoji pod zastavo ali kaznjajo. Tekmuje se po pravilih JLAS. I. 1925, ter brez handicapa. Prijavnina znaša za točko in osebno 5 Din, za stafeto 15 Din. Prijave, ki morajo vsebovati točne primke in krstna imena tekmovalk, točne oznake, v katerih disciplinah nastopijo po posamezne atletinje, in prijavnino je poslati na naslov: Olga Polak, Ljubljana, Dunajska cesta 31. Poslednji rok za prijave je 1. V. ob 12. uri. Naknadne prijave se sprejemajo do 3. V. ob 18. uri proti dvojni prijavnini. Tekalnice je iz ugakov, dolgo 396 m ter ima dva nedvigljiva zavoja.

Nagrade: za več kot štiri tekmovalke prva tri mesta kolajne s priznanicami, pri manj kot štirih tekmovalkah prvi dve mesti kolajne s priznanicami. Stafete: prva tri mesta kolajne s priznanicami. Atletinje, ki se prijavijo za 60 m, ne morejo startati na 250 m. One, ki startajo na 250, morajo prinesiti zdravniško dovoljenje. Istočasno se vrši miting SK Ilirija.

Vrstni red poedinih disciplin se določi skupno z vrstnim redom SK Ilirija in se bo pravčasno objavil. — TKD. Atena.

Avstrijsko-jugoslovenska alpska vožnja

Sportna prireditve, ki ji posvečajo tudi žirski krogi tako v Avstriji kakor tudi pri nas, tako interes, je dala povod Avtoklubu, da je poskrbel v obširni meri za primerno organizacijo dirkalnega vodstva in cestne službe.

Organizacija dirke je v velikih potezih: na poti so razpostavljeni vrtni kontrolorji, na koncu dnevnih etap se vrši prva kontrola.

V ostalem se udeležijo tudi gospodje dirkalnega vodstva in sportne komisije (po trije gospodje) v posebnih avtomobilih, ki bodo sledili startajočim strojem. Ta komisija, ki bo imela skupaj 6 članov, ima te naloge: 1. prevzeti vozove, 2. sprejemanje protestov, ki jih razsoja na lileu mesta, 3. pregled vozov, ki prostovoljno izpadajo iz nadaljne dirke. Ako namreč stroj izostane od dirke, se smatra za težko poškodovanega in le v slučaju, da se javi izstop komisiji, se ugotovi stvarno stanje, n. pr. onemoglost obložit vozača, elementarne neizgode in slinčilo. Menjavanje vozača je dovoljeno, ako je zamenjen prijavljen od početka dirkalnemu vodstvu.

Varnostno službo na cestah bo prevzelo predvsem orožništvo in vojaštvo, pomagali bodo pa tudi skavti. Rdeči križ ima svoja stalna mesta na park-prostorih, odkoder razpošilja letede ambulante.

Kondicije za dirko so dokaj težke. Le najboljši material in sigurni vozači bodo zmogli nalogo, ki jim je stavljena. Poprave na motorju so izključene, ker bodo motorji na Dunaju pred oquadom plombrani in jih bo dovoljeno odpirati le za izmenjavanje užigalnih sveč, in to le dnevno 5 minut. Menjavanje koles je prepovedano, kajti tudi na kolesu je plomba, le pnevmatika je prosta. Nepriznane neizgode je treba javiti komisiji. Pri tem se prav lahko zgodi, da zamudi vozač 5 minutni termin, da pride še v pravem času do kontrolorja na progi. Za 5 minut zamude bo pa diskvalificiran za celo dirko.

Ob povratku na Dunaj se razstavi vsak voz, deli motorja, krmla, zavore itd. se bodo pregledali, v koliko so se obrabili in v koliko odgovarjajo stavljenim zahtevam.

Ker so kondicije, kakor smo že poročali prišle precej pozno, nam še ni na razpolago lista udeležencev, ki jo pa objavimo, kakor hitro bo sestavljena.

Službeno iz LNP. Danes, v sredo, ob 20. seja p. o. v kavarni Evropa.

LLAP. (Službeno.) Iz seje upravnega odbora dne 13. IV. 1926. Odobri se zapisnik obnega zbora, ki se pošlje Savezu v odobrenje. Sporoča se vsem klubom, da pošiljajo odslej vse dopise na naslov novega l. tajnika: Mirko Pevalek, Breg 4/II. Nadalje se pozivajo klubi, da pošljejo članarino za leto 1926. direktno na naslov blaginjske čarke Helene Zupančič, Kersnikova ul. 3. Vzame se na znanje dopis SK Ilirija, v katerem razpisuje propagandni damski juniorski miting 1. in 2. maja. Istotako se vzame na znanje dopis TKD Atene in SK Ilirije, v katerem razpisuje istočasni nacionalni jubilejni damski miting 8. in 9. maja. Cita se za TKD Ateno: Šaplja Boža in Šaplja Josipina s pravico takojšnjega nastopa. — Tajnik I.

Burna izredna skupščina Sarajevskega nogometnega podsaveza. V nedeljo se je vršila izredna glavna skupščina Sarajevskega nogometnega podsaveza, ki je potekala zelo burno. Delegat JNS Kričević je večkrat nastopil pomirjevalno. Kljub temu je prišlo pri verifikaciji poverilnic do tako burnih prizorov, da je moral navzoči policijski uradnik razpustiti skupščino. Šele ko so bile dane garancije, da se bo skupščina vršila mirno, je bilo dovoljeno njeno nadaljevanje. Po verifikaciji se je videlo, da ima Sašk proti Slaviji večino. Pred volitvami je dosedajni predsednik dr. Sušnjar stavil predlog, naj se dosedanjemu odboru, ki je postal ostavko, ker je JNS razveljavil njegov sklep glede zbiranja prvenstvenih tekem, izreče zaupnica, sprejet z večino glasov. Nato je bil zopet izvoljen dosedajni odbor, kar znači nekak protest proti JNS. Priporočiti je treba, da se glasovanja niso udeležili zastopniki klubov iz provincije, češ da je v odmor predlagano premajhno število članov provincialnih klubov, ter delegati Slavije in Sarajevskega SK.

Novi alhkoatletski svetovna rekord. Hoff je izboljšal svojo dosedajni svetovni rekord v skoku ob palici na 4.171. Hauser pa je postavil svetovni rekord v metu diska na 48.625.

Pristopajte k Vodnikovim družbi!

Gospodarstvo

Občni zbor Gremija trgovcev v Ljubljani

Stnoči se je vršil ob prav številni udeležbi redni občni zbor Gremija trgovcev v Ljubljani, katerega je otvoril in vodil namesto odstopivšega načelnika g. Stupice gospod Ivan Gregorec, ki je pozdravil prisotne zastopnika ljubljanskega magistrata obrtnega komisarja g. Čehuna, zastopnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo tajnika g. dr. Windischerja in dr. Pretnarja (g. dr. Windischer je zastopal tudi trgovsko društvo "Merkur"), načelnika Pomočnega zbora g. Zemljica, zastopnika gremijske šole g. Gruma, tajnika Zveze industrijev g. dr. Goljio, zastopnika časopisa in druge. Spominjal se je umrlih članov ter omenil, da je v minulem poslovnem letu doživel mesto načelnika g. Fr. Stupice, ki je vodil Gremij od leta 1922. do meseca februarja letošnjega leta. Zahvalil se je za njegov trud in ga prosil, da ostane tudi nadalje naklonjen organizaciji. V svojem nadaljnjem govoru je med drugim omenil, da je pomanjkanje gotovine v lanskem letu spravilo v težak položaj mnoge trgovce. Obrestna mera se je sicer malenkostno znižala, vendar ne v toliki meri, da bi se rezijski stroški lahko zmanjšali. Končno je pozval na naročbo na "Trgovski list" in na sodelovanje na Ljubljanskem velesejmu.

Za njim je podal poslovno poročilo za lansko leto gremijalni tajnik g. Lojze Smuc. Iz njegovega obsežnega in temeljitga poročila povzemamo nekatere podatke: Število gremijalnega članstva je znašalo 31. decembra 1925. 1336 proti 1363 v letu 1924., kar pomeni padec za 27 obratov. Govoril je nadalje o trgovskem solstvu, pri čemer je omenil, da letošnje šolsko leto obiskuje gremijalno šolo 153 vajencev in 144 vajenk. Obsežno se je počel z davčnimi zadevami. Radi previsokih davkov so ustavitve obratov, konkurzi in polomi na dnevnem redu. Ogrožena so tudi najboljša podjetja. Gremij trgovcev kot legitimni zastopnik ljubljanskih trgovcev davkoplačevalcev želi samo tako izenačenje davkov, ki bo pomenilo dejansko olajšanje davčnih bremen. Po razpravljanju o krošnjarstvu, o poštinih in telefonskih pristojbinah, železniško-prometnih zadevah, ureditvi delovnega časa, inozemskih trgovskih potnikih in o trgovinskih pogodbah je končno pozval, da je dolžnost vsakega trgovca, da se naroči na svoje glasilo "Trgovski list".

Po odobritvi računov in proračuna za leto 1926. je predlagal tajnik spremembo pravil v nekaterih točkah. V predlogu je tudi omenil, da se sedaj veljavna gremijalna pravila prevod nekakega originala. Ker je prevod v jezikovnem oziru pomanjkljiv, prosi načelstvo gremijalni zbor za pooblastilo, da izvrši v pravih potrebne poplave. Predlog je bil soglasno sprejet.

Pri dopolnilnih volitvah so bili na predlog g. Samca soglasno in z odobravanjem izvoljeni v načelstvo: načelnik g. Ivan Gregorec, prvi podnačelnik Josip Kavčič, drugi podnačelnik Karel Anton Kregar. G. Gregorec se je za zaupanje zahvalil in izjavil, da bo vodil gremijalne posle strogo objektivno. Nato so na predlog g. Samca bili še izvoljeni štirje namestniki odbornikov gg.: Saša Knez, Josip Pavlin, Alojz Mohorič in Ivan Bahovec.

Pri točki o ureditvi odpiranja in zapiranja trgovin se je po dolgi debati sprejel soglasno predlog g. Pavlina z dodatnim predlogom g. Simončiča: Delovni čas 10 ur: od pol 8. do pol 1. in od 14. do 19., izveniš za Šiško, kjer velja delovni čas od 7. do 12. in od 14. do 19. Nedeljski počitek je oblihgaten. Trgovine so zaprte tudi na zapovedane cerkvene in državne praznike. Ta ureditve naj stopi v veljavo s 1. majem. Proti temu sklepu je protestiral v imenu Pomočnega zbora načelnik g. Zemljica, ki se je skliceval na to, da se mora delovni čas urediti soglasno med obema prizadetima stranama. Izrazil je mišljenje, da ta sklep ne bo obveljal in da bo končno o tem odločalo obrtno oblastvo.

S tem je bil dnevni red izčrpan in je načelnik g. Gregorec zaključil občni zbor.

Glavna skupščina Hrvatske eskomptne banke v Zagrebu

Dne 10. t. m. se je vršila v prostorih zaseda pod predsedstvom družbenega predsednika gosp. Milana barona Turkovića 57. redna glavna skupščina delničarjev Hrvatske eskomptne banke v Zagrebu. Iz predloženega poročila ravnateljstva izhaja, da se je poslovanje v minulem poslovnem letu kljub težkemu položaju na denarnem tržišču zaključilo s povojnim uspehom. Čisti dobiček 22.350.801,18 Din se razdeli takole: 16.800.000 Din v ime 12 % dividende, to je 12 Din na delnico, 2.000.000 Din izrednemu rezervnemu fondu, 1.000.000 Din pokojninskemu fondu, 300.000 Din v dobrodelne svrhe. Na novi račun za leto 1926. se prenese 1.611.501,65 Din. Kupon št. 32 se bo torej izplačeval po 12 Din, počenši od 12. t. m.

Glavna skupščina je soglasno vzela na znanje poročilo ravnateljstva in nadzornega odbora. V ravnateljstvo so ponovno izvoljeni gg. Exe Pierre Bark in G. M. Young. C. B., a v nadzorni odbor ponovno gg. Zdenko baron Turković in dr. Feliks Hauser.

Po glavni skupščini se je vršila seja ravnateljstva, na kateri se je to konstituiralo, ter je bil ponovno izvoljen za predsednika gosp. Milan baron Turković, za podpredsednika pa gosp. dr. Stanko Šverljuga, glavni ravnatelj zavoda.

Razvoj naše zunanje trgovine

Kakor smo včeraj poročali, je naša trgovinska bilanca za l. 1925. zaključila s prebitkom okroglo 152 milijonov Din. kar je kljub znatnemu padcu aktivnosti namram 1924. ko je presežek znašal 1317 milijonov dinariev. Za dinar še vedno ugodno zlasti ker se je pričakovalo da bo trgovinska bilanca pasivna. To je druga aktivna trgovinska bilanca na prevaratu. Zanimivo je, kako se je naša zunanja trgovina razvijala izza l. 1919. Odstotno razmerje vrednosti uvoza nam pokazuje naslednja tabela:

Leto	Izvoz	Uvoz
1919	23,03	100
1920	38,10	100
1921	59,69	100

1922	57,29	100
1923	96,86	100
1924	116,02	100
1925	101,73	100

Ta pregled nam pokazuje kako se je naša zunanja trgovina holišala. Čim bolj so se zabrisavale posledice uničujoče vojne. Prva leta je bil uvoz znatno večni 398.466 ton od 3.915.700 ton v letu vojni obnavljalo in ni oroduciralo na prebitek. Koncem l. 1922 se je pokazal odločen preokret na bolje in v letu 1923. je bila pasivnost trgovinske bilance že nprava malina: znašala je okrog 260 milijonov dinariev. Naslednji dve leti sta bili že aktivni.

Izvoz v lanskem letu se ni razvil tako, kakor se je pričakovalo dasiravno ne narredoval na količini na 4 milijone 398.466 ton od 3.915.000 ton v letu 1924. Cene na svetovnem trgu kmetijskih proizvodov so lani snričo ugodne svetovne žetve močno nadle in zato so se morali izvažati tudi naši agrarni produkti na močno znižanih cenah. Zlasti v drugi polovici 1925 se je nadeč cen zelo ohlutil. Poleg tega je bil tudi dinar novprečno krenkejši kakor v letu 1924. To je zakrivilo da je vrednost lanskega izvoza znatno manjša kakor v l. 1924. dočim je količina izvoza precej večja.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (13. t. m.). Pšenica: banatska, 2,5 vagona 300. Turščica: baška, 4 vagoni 122,5 do 125; baška, za maj, 1 vagon 127,5; baška, bela, 4 vagoni 126; sromska, parletta Indija, 15 vagonov 125. Moka: baška, 0,8, 1 vagon 465; baška, 2, eksport mlinov, 2 vagona 425; baška, 4, 1 vagon 180. Otrobi: bosanski, ladja Sava, 8 vagonov 95.

Zivinski sejem v Mariboru (13. t. m.). Radi krašnega vremena je bil živinski sejem v Mariboru prav dobro obiskan. Prišli so 595 glav živine, in sicer 14 konj, 12 bikov, 163 volov, 397 krav in 9 telet. Kupčija je bila prilično živahna in zadovoljiva. Prodanih je bilo 346 glav, od tega 73 v Italijo in 16 v Avstrijo. Značilno je, da se cene dvigajo in so bile za kg žive teže naslednje: plemenski vol 7—7,50, bik za klanje in klavne krave, debele 7—7,50, plemenske krave 5,50—6,75, krave za kio. base 3,50—4,50, molzine in breje krave 6,50 do 7, mlada živina 6,50—8,75 Din. Govedina 8—19, teletina 12,50—20, svinjina 10,50—12,20 Din za kg.

Svinjski sejem v Celju (

Iz življenja in sveta

Spomini turskega diktatorja

Kemal-paša, preporoditelj današnje Turčije objavljajo memoare v turskem listu «Miliet» (Narod), ki ga ureja turski poslanec Seerd Mahmud, bivši adjutant Kemala-paše.

Cvrsto se riše v teh spominih pred našimi očmi nova podoba osebnosti turskega nacionalizma. Kemal - paša vstaja kot sam svoj človek, svobodomen od skrajnosti, goreč patriot, samozavestna sila. Njegova volja je pripravljena vcepiti vsakomur spoštovanje do turške domovine. Mustafa Kemal pa tudi ne pozablja na stvari, ki so na videz čisto malenkostnega značaja. Turskemu vojnemu ministru n. pr. še danes ne more oprostiti, da ga je leta 1916 pustilo čakati v svojih prostorih celo uro.

V Solunu, piše Kemal-paša, se nahaja velik trg Svobode. V lokalih na tem trgu so se svoje čase zbirali revolucionarni elementi turske narodnosti. Med nje je zašel tudi Kemal-paša. In kar je najlepše: med njimi ni bilo niti enega, ki ne bi hotel postati »velik človek«. V tej družbi je Mustafa Kemal spoznal, da je najprej treba rešiti domovino in šele potem postati »velik človek«, ne pa obratno. Šele kadar je domovina rešena in se ji godi dobro, postane njen rešitelj »velik človek«.

Kemal-paša ni bil nikoli prijatelj Nemcev. Za časa vojne so se posebno živahno komentirali njegovi spori s šefom generalnega štaba von Sandersom. Galipoli je branil in obranil pred sovražnimi napadi samo Kemal-paša, ki je v ta namen celo izzval konflikt z nemškimi vojaškimi poveljstvom. Branil je trdovratno postojanke, ki jih je hotel sam von Sanders že prepustiti nasprotniku.

Najzanimivejši del Kemalovih spominov se nanaša na njegovo pot v Nemčijo leta 1916. Mustafa Kemal je bil tedaj dodeljen spremstvu turskega prestolonaslednika Vahideddina. Na potovanju mu je razložil, kakšna opasnost preti Turčiji in vsem centralnim državam radi svetovne vojne. Ko sta dospela prestolonaslednik in Kemal-paša v Berlin in sta sedela za mizo cesarja Viljema, je začel Viljem na vse preteke hvaliti nemško armado, njeno vodstvo in njeno pomoč turskemu zavezniku. To prilizovanje je Kemala tako ogorčilo, da je skočil na noge in glasno protestiral ter nedvoumno povedal, da nima vere v zmago nemškega orožja. To je sicer nakopalo Kemalu sovraštvo pruske dinastije, zgodovina pa je poka-

zala, da je gledal na dogodke s treznim pogledom. In baš to svojstvo ga je po turški revoluciji postavilo na čelo modernizirane Turčije.

A. Skrzynski

poljski min. predsednik in zunanji minister, ki je dospel včeraj v važni diplomatski misiji v Prago in odkoder potuje tu di na Dunaj.

Tragična zgodba dveh dvojnikov

V Avgustu (država Maine, U. S. A.) je živel mlad, 34letni inženjer William Franco. V istem mestu pa je živel tudi neki bančni uradnik, ki je bil Francu podoben kakor jajce jajcu. Ta čudovita, uprav nenaravna sličnost je inženjerja strašno razburjala. Poprej vedno vesel in družabni mladenič, se je jel izogibati ljudem, postal je melanholičen in njegovi prijatelji so se začeli resno bati zanj. Te dni pa je prišlo do katastrofe.

Williamu Francu je bila usoda naklonjena. Bil je izkušen električni monter, pa je s pridnostjo in vztrajnostjo prispel tako daleč, da si je pridobil inženjersko diplomu. Bil je v svojem mestu splošno priljubljen. Nedavno se je zaročil z mlado in lepo hčerko premožnega trgovca in baš se je pripravil na svatbo, ko ga je zadela usoda. Nekega dne se je podal po poslih v banko. Izročil je denar nekemu uradniku, v istem hipu pa je odskočil, ves blede od groze in strahu: uradnik pred njim je bil na las sličen njemu. Isti obraz, ista postava, ista obleka! Franco je menil, da sanja. Pomel si je oči, da prežene strahotno vizijo. Ne, človek pred njim ni bil podoba iz sanj, bil je pravo, pravcato bitje iz mesa in kosti. Do blaznosti razburjen je odšel Franco iz banke, ne meče se za smeh okoli njega stoječih ljudi, ki so čudež se razpravljali o nenavadnem dogodku.

Ko je prišel domov, si je Franco skušal pojasniti to nepojmljivo sličnost. Bil je zelo nervozne narave in zato ni čuda, da se ga je vedno bolj jela polasčati neka fiksna ideja. Prijatelji so ga zagotavljali, da je tolika sličnost sicer zelo redka, da pa je vzlic temu povsem naraven pojav. Ni jim verjel; bil je prepričan, da je v vsej stvari nekaj nadnaravnega.

Bančni uradnik pa si stvari ni vzel tako k srcu. Prvi trenutek je bil tudi on zaprepačen, ko je zagledal pred seboj dvojnika. Pa si je kmalu opomogel od prvega strahu. Pred tedni sta se oba dvojnika srečala v gledališču. Bančni uradnik je inženjerja prijazno pozdravil; le-ta pa, ki je bil v spremstvu svoje zaročenke, mu ni niti odzdravil. Strmel je vanj nekaj minut, kakor da gleda na prikazen z drugega sveta; nato je zajecjal par nerazumljivih besed, prijel zaročenko za roko in pobežnil iz gledališča, kakor da so mu vsi vrhovi za petami.

Slednjič je prišlo do katastrofe. Povsem slučajno se je pred par dnevi podal bančni uradnik v isto restavracijo, v kateri obeduje William Franco. Natakari, ki ga je imel za inženjerja, mu je izročil pismo, naslovljeno na Francu. Uradnik je takoj spoznal zmoto in hotel pismo vrniti natakariju. V tem pa je vstopil inženjer. Dvojnik mu je izro-

čil pismo, se mu prijazno nasmehnil in se poslovil. Franco je pismo prebral, bile so slabe vesti, potegnil revolver in ustrelil dvojnika v glavo. Kaj je pač mislil v tistem trenutku? Da je nesrečni bančni uradnik kriv slabih vesti? Nihče ne ve tega.

Ko ga je policija odvedla k zaslišanju, je dejal: »Hvala bogu, zdaj sem rešen more. Odslej bom lahko zopet prosto dihal. Ko sem ga ustrelil, mi je bilo, kakor da se mi je odvalil kamen, ki mi je dušil prsa.«

Taka je ta zgodba o dvojnikih, ki jo čitamo v ameriških listih. Čudno na njej je le to, da listi ne imenujejo nobenih imen. Ne imena Francovega dvojnika, ne njegove zaročenke. Tudi določenega datuma nismo mogli najti nikjer. Pač, na glavi lista: 1. aprila 1926 ...

Katastrofalna poplava v Bagdadu

Že pet dni trpi Bagdad radi velikanske poplave, ki je še vedno ni mogoče zaječiti. Radi tajajočega se snega je Tigris silno narastel, voda se je zlila čez jezove, jih raztrgala ter preplavila bregove na desni in levi, tako, da je struga sedaj 120 m široka. Skozi odprtine, ki si jih je razrovala voda, se izlivajo sedaj neizmerno količine, ki znašajo 2000 ton na sekundo. Vse to pljuska skozi mesto in Bagdad je odrezan od sveta. Celokupno prebivalstvo pomaga pri grajenju zaslonih jezov, nad 5000 ljudi je neprestano na delu, da omejijo sile mokrega elementa.

Najbolj je ogrožena kraljeva palača. Njeni vtrovi so bili takoj v prvih urah pod vodo, ki je začela postajati nevarna tudi pritičnim prostorom v hiši. Kralja Fejsala, ki je bil ob izbruhu nesreče v Chanikinu, so brzojavno poklicali domov, in ko se je pripeljal, je že videl, da je vse skupaj na pol izgubljeno. Pohištvo in drugi predmeti, vse je moralo ostati tam, kjer je bilo in člani kraljeve rodbine so si le z največjo muko rešili življenje.

Voda je preplavila tudi postajo, ki nudi naravnost tragikomično sliko. Vagoni stojijo sicer na tračnicah, toda voda stoji tako visoko, da je videti samo strehe. Mnogo ljudi je utonilo, mnogi pa jih je poginilo pri reševalnih delih. Angleške oblasti cenijo doslej nastalo škodo nad en milijon angleških funtov.

Anglež Harper

ki je 28. marca dosegel prvo mesto na cross countryju šestih narodov v Bruslju, reže skozi cilj. Proga, ki je merila 12 km 800 m, je Harper pretekel v 44 minutah 17,5 sekundah. — Spodaj: Belgijski kralj čestita francoskemu šampionu Guillemotu, ki je dosegel drugi na cilj.

Razkošno! Elegantno!

Samo še danes!

Kapeto! Moderno!

CLOVEK, KI SE PRODAJA...

Velikomestni roman v osmih dejanjih.

Prekрасno filmsko delo, ki je pri vseh dosedanjih predstavah doseglo velikanski uspeh se predvaja samo še danes. — Razkošje in sijaj, ljubezen in denar, nezadovoljstvo v zakonu in nezvestoba ter končna zmaga prave ljubezni so glavni momenti filma «Človek, ki se prodaja». — Imena igralcev kot: Vivian Gibson, Helga Molander, Erich Kaiser-Titz, Hans Mierendorf in Olaf Fjord so najboljše garancija za visoko kvaliteto tega modernega filma.

Mladini vstop ni dovoljen!

Predprodaja vstopnic se vrši kot običajno od 10. do pol 1.

Predstave točno ob 4. ½, 6. ½, 8. 9.

Posebno Vas opozarjamo na krasno godbo, ki jo pri vseh predstavah izvaja naš prvovrstni umetniški orkester.

Elitni Kino Matica, vodilni Kino v Ljubljani, tel. 124.

× Zasluge Italije v svetem letu. Italija je napravila s svetim letom 1925. krasne doletke. Finančno ministrstvo v Rimu poroča, da so pustili tujci v Rimu in vobče v Italiji nad triinpol milijarde lir. Kaj bi bila Italija brez Vatikana!

× Zvonik se je podrl. V Toulousu na Francoskem, se je v nedeljo, 11. aprila, podrl 83 m visoki zvonik ondote cerkve. Pet oseb so potegnili izpod razvalin težko poškodovanih, lahko poškodovanih pa je mnogo več.

× Papeževa armada v Ameriki. Meseca junija se bo vršil v Chicagu velik evharistični kongres, ki bo, kakor upa Vatikan, pripomogel katoliški cerkvi v Zedinjenih državah do velikega razmaha. Kongres bo odprt na dokaj originalen, dasi ne baš okusen način: molili bodo očenaš istočasno v 500 jezikih. Glavna atrakcija kongresa pa bo, tako si vsaj obeta papež, pogled na odedek papeške armade, ki bo ministriral pri maši. To bo prvič v zgodovini, da nastopi papeževa garda v Ameriki.

Zanimiv spor slovenskih teologov

Neopaženo, toda z vso srditostjo se bje boj med slovenskimi prevajalci sv. pisma. L. 1916. je mariborski profesor bogoslovja bibliist Zidanšek prevedel po latinski vulgati sv. pismo (novi zakon), lani pa so ljubljanski bogoslovni profesorji izdali nov prevod po grškem izvirniku. Dočim je kritika ta ljubljanski prevod navdušeno pozdravila, je g. Zidanšek nasprotnega mnenja, ne le kot prizadeti tekmeč, temveč tudi iz stvarnih razlogov. Toda, bodisi da je oblika njegove kritike preostala, ali da je večina cerkvenih krogov na strani ljubljanskih prevajalcev, dejstvo je, da Zidanškove replike ni hotel sprejeti niti «Bogoslovni vestnik» niti «Slovenec» (vključ trikratni prošnji!) in jo je moral izdati na lastne stroške kot letak.

Torej pravcati bojkot duhovnemu sobratu! Zidanšek očita Ljubljancem, da manika njihovemu prevodu točnosti (fidelitasa), da so prvotni tekst okrnili, interpolirali, napačno tolmačili in da se ne drže tradicije. To so vsekakor hudi očitki, ki dosežejo svoj višek, ko v tej zvezi kaže na dunajskega teologa Schölga, čigar prevod sv. pisma je rad njegove domišljavosti in svojevoljnosti prišel na indeks; in ko imenuje ljubljanske prevajalce «nekake protestante» in s posebnim zadoščenjem navaja mnenje «svetnika» rajnega O. Kalista, češ da jih je ta imenoval modernisti in heretike!

Ne utegnem primerjati večjih odlomkov sv. pisma, kakršno je v grškem izvirniku, v latinski vulgati, v Zidanškovem in ljubljanskem in morda še v kakem tujem merodajnem prevodu, da bi mogel, četudi laik, meritorno soditi o tem sporu, kjer ima g. Zidanšek brez dvoma v marsičem prav. Samo nekaj splošnih vtisov naj podam.

G. Zidanšek predstavlja starejšo, konservativno smer. Ljubljancem pa modernejšo, naprednejšo (v kolikor je to pri tej stroki sploh možno in dovoljeno). G. Zidanšek se tesno oklepa izvirnika, tudi če je tam kak »krepak« izraz in če se prevod glasi včasih nekam trdo ter se misel razume šele iz opombe pod črto, dočim je ljubljanski prevod bolj prožen ter našemu jeziku in našim — razmeram prilagojen. Gospod Zidanšek pravi, da to ni prevod, temveč parafraza; mi pa pravimo, boljše je taka parafraza, ki točno poda misel, kakor še tako natančen prevod, če pa vsled tega trpi misel. G. Zidanšek preveč poudarja fidelitatem prevajanja, pri tem pa prezeva važno činjenico, da se besede posameznih jezikov v svojih

pomenih ne krijejo vedno. Včasih ima kakšna beseda poleg lastnega pomena v enem jeziku še prenesen pomen, ki ga v drugem jeziku nima. N. pr. latinski glagol gignere se rabi o očetu in o materi, dočim pri Slovencih rodi samo mati, nikdar pa oče. Zato smo naravnost hvaležni Ljubljancem, da ne bo več Jakob rodil Jožefa, kar je daleč nešteto-krat povod norčevanju. Podobno je v grško besedo ginoko, ki ne pomeni samo poznavam, temveč tudi izkušam, preskušam. Če torej prevaja g. Zidanšek Mat. I. 25, da Jožef svoje zaročenke (!) Marije «ni spoznal», je to vendar nesmisel! Če pravim v slovenščini: nisem spoznal žene, ne bo nihče pri tem imel stranskih misli, kvečjemu, če razven pomežiknem, kar pa se težko napiše, dočim grška in latinska rečenica v svojem bistvu pomeni to, kar so Ljubljanci popolnoma adekvatno prevedli: živel je z njo deviško.

Podobna stvar je z evnuhi, pojavom, ki je dandanes v naših razmerah izginil in nikakor ne zasluži, da bi o njem poučevali baš iz sv. pisma. Saj je itak še vedno dovolj nedelikatnih mest, ob katerih doraščajoča mladina izgublja svojo vero v štokljo. Misel v Mat. 19. 12 je iz zveze popolnoma jasna: Kristus hoče samski stan, ki pa ni za vsakega, povečati in našteva tri slučaje, ko mož ne išče žene. Samo tretji slučaj, ko se človek zaradi nebeskega kraljestva prostovoljno odreče polnosti, je pri Bogu zaslužen. Kakor pa g. Zidanšek prevaja, je naravnost nasprotje temu, kar potem v opombi tolmači. Doslovno je namreč prevajal to mesto tudi znani Origines in to na sebi tudi izvršil, toda učili so nas, da baš zaradi tega ni svetnik, ker se je kratkim potom izognil skušnjavam in boju in s tem zasluženju.

G. Zidanšek ima prav, da brani tradicijo v prevajanju. Sv. pismo je nekaj takega, kjer občutimo vsako novotarijo, kakor če bi hotel kdo n. pr. očenaš modernizirati. Ampak čisto tako pa vendar tudi ni in človek, ko prebira sv. pismo, si mnogokoli želi lepšega, našim razmeram in jeziku prikladnejšega prevoda, kakor smo jih imeli doslej.

Kakor torej razumem, g. Zidanšek brani kakor levinja svoje dete in grozi da ne bo pre miru, dokler ne pride do popolne revizije ljubljanskega prevoda. Vendar imam vtis, da bo sam v ljubljanski peči pogorel. Tudi mu priporočam, naj ne znaša grmade za ljubljanske heretike, kajti tudi ljubljanski škofje imajo prakso v sežiganju!

Dr. Laicus.

William Smith

najstarejši Anglež, ki je prošli mesec praznoval 125letnico svojega rojstva. Rojen je bil leta 1801 v Belfastu, ko je bil Napoleon še konzul. Vzlic visoki starosti je Smith še vedno veder in čil in ne misli še kmalu umreti. Njegovo najljubše veselje mu je pisa, ki pa je mnogo mlajša od njega.

Fr. Z:

Premijera

Spisal sem igro in nocoj bo premijera. Bojim se, kakor da mi gre za glavo ... Ali je Mausner že tukaj, rabel iz Sarajeva, ali bodo gospodje od kritike kar sami vse opravili in brez rablja ...?

Ne bi bilo napak, če bi tudi avtorju v zadnjih težkih urah pred premijero ob strani stal tolažnik: franciškan ali pop ali mufti ali rabinec ali kar vsi štirje hkratu.

Premijera se mi zdi kakor poročna razprava, a na obtožni klopi sedi avtor. Le da ima obtoženec na porotni razpravi zagovornika. Avtor ga pa nima in še mu zamerijo, ako se drzne, da se zagovarja sam.

Saj se kesam svojega dejanja, resnično se ga kesam, toda je prepozno. Veselilo me je, pa sem spisal igro. Tega veselo kvarte, drugega lov, tretjega politika, četrtega nozomet — mene je mikala igra, da sem jo spisal in sem jo spisal tako, kakor me je mikalo jo spisati.

Pisati igre še ni greh, vsaj ne smrtni greh. Toda, če hudobi pomoliš en sam prst, zgrabi te za celo roko. Ko je bila igra spisana, me je jahal vrag, — izročil sem jo gledališču, da jo uprizore! Tod

tiči moja krivda.

O ljubi moji bratje in prijatelji, nikar ne pišite iger!

Za premijero se oblečem v črno, kakor se spodobi za pogrebne svečanosti. Prosi se tihega sožalja ... venci se hvaležno odklanjajo ...

Precejšnja udeležba iz vseh krogov kaže, koliko simpatije je užival — skoraj bi rekel — rajnik ...

Samo »Vigredi« bi bilo še treba, da bi mi zapeli ...

Obljubljene tantijeme bom dal, da bodo zanje brali črne maše v blagor grešni moji duši.

Stvar ni tako strašna. Prvi akt je minil in še živim — niso me kamejnili. Petnajst oseb se je celo smejalo. Čudno se mi pa zdi, da so se smejali drugod, nego sem smeh pričakoval.

Pa naj so se smejali koderkoli, le da so se. Še so dobri ljudje na svetu.

No, in drugo in tretje dejanje je občinstvo zelo prijazno sprejelo. Bile so »salve« ploskanja, kakor se bere v kinoporočilih.

Gospodična Jagoda je celo dobila šopek. Zaslužila ga je, triko se ji je izborno prileral. Občinstvo se je izkazalo jako zrelo.

Prisrčno sem vesel uspeha. Sploh vsi igralci so igrali z veliko

vnemo. Njim bom prepustil tantijeme tega večera.

Nocoj bom dobro spal.

Obupan sem. Kritika je enodušno obsodila mojo igro.

In niti ne morem kritiki očitati osebnih nenaklonjenosti. En kritik pohvalno omenja, da sem neoporočenega glasu in vzoren rodbinski oče. Le za dramatiko, pravi, da imam toliko daru, kakor zajec za boben ...

En kritik pa omenja to dobro stran igre, da je izredno kratka; izraža hkratu nado, da se bo še znatno skrajšala.

Ce ni to tisto, čemer se pravi ironija ...?

Čisto sem zbezan.

V novinah je priobčena moja slika. Ne vem, kje so jo dobili — jaz jim je nisem dal.

Morebiti jim jo je dal kak sovražnik, morebiti so jo dobili iz policijskega albuma. Odločno zaniham, da bi bila ta slika moja slika. Ob tej sliki bom izgubil pri občinstvu še tisto trohico simpatije, kar je še imam. O, kako grdo je sovraštvo!

Na sliki je poleg mene naslikan tudi otrok. Tega otroka ne poznam. Ta otrok ni moj otrok. Kajti pravi moja žena, da ta otrok ni njen otrok in da se bo dala ločiti.

O prijatelji in bratje, poslušajte moj svet: ne pišite iger. Igre zastrupljajo

mir med zakonci, igre uničujejo ugled in zadovoljstvo in srečo.

Sram me je na cesto.

Zdaj razumem, zakaj bom dobil tantijeme. Za delo ne. Za delo jih ne maram, delo me je veselilo, zanj mi ni treba še plačila.

Tantijeme so marveč nekakšna bolestnina, odškodnina so za prestane sramoto.

Za tantijeme bom kupil svojim živcem dva dni odmora ali tri, svoji globoko užaljeni ženi pa nov klobuk.

Pomiril sem se. Deset tednov je preteklo od premijere in od kritik.

Igro še igrajo.

Gospod intendant je izjavil, da kritiko jako čišla in da ne smatra dopustnim, da bi se z mojo na premijeri tako slabo uspelo igro še kdaj žalil literarni čut gospodov od kritike. Zato da ponavljajo mojo igro sedaj zgolj še za občinstvo, in ne za kritiko. Občinstvo, da, občinstvo — tudi na občinstvo da se je žalilob treba ozirati! Srce da se mu krči ob dejstvu, toda dejstvo da vendarle ostaja dejstvo, in to dejstvo je to, da bi dandanes gledališče lažje izhajalo brez kritike, nego brez občinstva. Kako bridko je to dejstvo!

Globoko je vzdihnil in potem dejal, da gre kritiki najodličnejša zasluga za razvoj naše dramatike. Naravnost neverjetno da je, kako silno pobudo da

daje baš kritika avtorjem, da vstvarjajo dramska dela. Nezaslišano. Zato pa da je treba kritiko hvaležno upoštevati in jo bo tudi on, gospod intendant, upošteval v najpopolnejši meri, ko mi bo določal tantijeme. Čim ugodnejša kritika, tem višje tantijeme; narobe pa seveda narobe. Tako se mu zdi pravično in pošteno in me na to opozarja, da ne bom morebiti razočaran.

Kakor mrzla senca mi je tedaj padla na dušo neprijazna sumnja, ali se ne pišejo kritike kar v pisarni samega gospoda intendanta ... Za menoj je ista žalostna usoda kakor mene zadela še pet drugih avtorjev: brez usmiljenja jih je kritika premrcvarila in pokopala.

Na Francoskem je živel mož, Landru mu je bilo ime in je tudi toliko žrtev imel na vesti. Toda njegov konec je bil strašen — nikomur ga ne želim ...

Šest žrtev že do sedaj, v tej sezoni. Šest avtorjev kruto zmrcvarjenih in pokopanih! O krvava grozota!

Njih igre se pa še igrajo. Pa le za občinstvo, ne za kritiko.

Tantijeme sem prejel, poslali so mi jih kar v poštnih znamkah in sem prejem potrdil.

Za tantijeme sem kupil ženi novo pentljo na stari klobuk. Sebi pa s pentljo zakonski mir ...

Tako so tantijeme zalegle obema.

Gostilne v stari Ljubljani (Dalje)

imenopis starih ljubljanskih gostiln.

V naslednjem priobčim imenopis starih ljubljanskih gostiln, povzet iz ustnih, pisanih in tiskanih virov* in segajočih nekako do potresa leta 1895, ko se je spocela nova Ljubljana. Obzljajem, da pričujoči seznam ni popoln. Ker se pisec te razprave zaveda mnogih nedostatkov, prosi starejše ljubljane, da bi z zanesljivimi podatki, poslanimi uredništvu »Jutra«, pripomogli k izpopolnitvi statusa starih ljubljanskih gostiln. Zlasti bi bila dobro došla pojasnila, kje so se nahajale nekatere gostilne, katerim sedaj ni sledu n. pr. gostilna »pri Hajduku« (»beim Haiducken«), kjer je v noči 7. sept. 1812 s svojimi prijatelji poslednjič pil dr. Fran Repič, baje zabavljaj na prostozidarje in nato izginil; njegovo truplo so našli pozneje v Ljubljani (Dmitz IV. 358).

Gradivo je razvrščeno po stari razdelitvi Ljubljane; zato pride najprej na vrsto mesto, nato predmestja: Šentpetersko, Poljansko, Karlovo, Kapujsko, Gradišče, Krakovo, Trnovo in Barje. Ulice so navedene s sedanji imeni, hiše s sedanji številkami. Stare, še delujoče gostilne so natiskane z mastnimi črkami.

1. Mesto.

Florjanska ulica. — Krog Sv. Florjane je bilo nekaj dokaj gostilen. Ni čuda, saj so skozi Pisana vrata prihajali v mesto vinoljubni Dolenjci in z meščani vred požirali ondote krčme. Začnimo z naštevanjem gostilen v Florjanski ulici!

»Pri Gorišku« so zvali pred 50 leti gostilno »pri Dachs« (št. 33) po tedanjem posestniku Francetu Gorišku (ost.).

»Pri Brčanu« so rekali krčmi nasproti Gorišku. Tu je v začetku 19. stoletja krčmaril Luka Škrj, ki je hkrati opravljal službo sla okrognega urada. »Pri Detejici« (št. 24) je stara gostilna, ki se ji je reklo prej »pri Kleblatu«. To ime je podedovala po posestniku Kleblatu, kateri je imel tu v drugi polovici 18. stoletja pivovarno in pivotoč. Pivovarna je bila »pri Detejici« še leta 1847 (LZg 1847).

Na voglu Florjanske in Rožne ulice deluje sedaj Rudolfa Skulja gostilna in prenočišče »pri Amerikancu« (št. 20 ost.). Prej se je reklo tu »pri Francu«. Večna vrata so označena z monogramom AS in letnico 1804. Hiši je bil tedaj lastnik in najbrž tudi zgraditelj pekovski mojster in gostilničar Anton Sparovic.

Na stavbišču sedanjega šentjakobskega župnišča je nekoč vabila na slabo pijačo in sumljivo zabavo krčma zakonika »zum Krumpen Finfar«. Njen slovenski prizmek naj se pogrezne v pozabo.

Izvirno ime »pri Rdeči marelj« je nosila krčma na sedanji št. 19. Reklo se ji je tudi »Numero firefirzig«, ker je bila do leta 1877. št. 44. Imela je slepega gospodarja.

»Zlata kaplja« je bila znamenita gostilna v Florjanski ulici št. 17. Predlota je bilo tankaj shajališče narodnjakov: drja Kušarja, drja Hribarja, drja Kapusa, Pavla Lozarja in dr. Leta 1838 so prodajali tu čez cesto dobrega doljenca bokal po 12, 16, 20 in 24 krajcarjev (LZg 1838). Sedaj je v tej hiši »izkuh pri Sv. Florjanu«.

Gostilna št. 15 (sedaj Matija Grabnar) se je zvala leta 1839. »beim Burundischen Kreuz« (LZg 1839).

»Pri Simnu« — pod tem naslovom je bila znana gostilna na št. 6 poleg sedanje Kajfeževce, a šopirila se je tudi z nemškimi imenom »zum Weingarten«, kakor se je bralo na njenem izvesku s sliko trgovca v vinogradu. Ime »pri Simnu« ji je ostalo menda po Simonu Cvajnerju, ki je gospodaril tu krog leta 1833.

Kajfeževi gostilni (št. 4) je bilo prej ime »pri Belem Kranjcu«. Ob nji in tudi ob drugih gostilnah v Florjanski ulici so stale zlasti ob tržnih in semažnih dneh vrste kmečkih lestvenic in tovarnih voz. Ker se je zaradi njih v ozki ulici oviral prehod in je pretla nevarnost, je mestni magistrat prepovedal to razvado.

Leta 1763. so zabeležili v Florjanski ulici gostilničarji: Kleblat, tkalec Pezdirc, peka Kozlevčar in Zabukovec, Brinovec. Krog leta 1800. je bila na št. 13 vinotočnica Ivana Alojzija Gruberja. V sosedni hiši je ob istem času krčmarila soproga kiparja Frana Schwarza Terezija.

Ulica na Grad. — Na sedanji št. 3 je bila nekaj Kebrova žganjarna. Z grajskega pobočja se ozira na mesto in okolično gostilna »na Os-jah« (»Sonnenwendhof«). Krog leta 1870. je zgradil to poslopje tesarski mojster Anton Jerančič in porabil razvaline

* Vsem gospodom, ki so radi volje pripomogli s podatki in slikami, izreka najsrčnejšo zahvalo pisec. Razen tiskanih in pisanih virov, omenjenih sproti v opisu, so dali mnogo gradiva starejši sezname ljubljanskih hišnih posestnikov, hranjeni v Narodnem muzeju.

smodnišnice, ki je stražila nekaj na tem prostoru. Iz tega porušenega »turna« izvira najbrž kamen z letnico 1679, vzidan v južno steno osojskega poslopja.

Hrenova ulica. — Na št. 14 je bila krog leta 1798. do 1802. žganjarna Gregorja Haceta. Na št. 18 je taberna z vinom neki Hudačevnik (A. Müllerja rokopolis v ljublj. muzeju).

Rožna ulica. — »Pri Lozarju« (št. 15) je stara gostilna, kateri je bila mnoga

Hotel »Bidmon« Pred škofo

desetletja lastnica ugledna rodbina Lenčeta, po domače Gosposčeva z Lavrice (Mihael, potem Karol Lenč). Ko se je bil pojavil leta 1825. Šentjakobski most, so nazvali to gostilno »pri Novem mostu« (»zur Neuen Brücke«). Pozneje so jo prekrstili v »Gasthaus zur Stadt München«, a ljudje so vedno rekali »pri Lozarju«. Svojim večernim gostom je pristojevala Lozarjeva gostilna nekaj pesnika Prešerna, ki se je tamkaj večkrat zabaval v družbi ljubljanskih meščanov; med njimi je bil tiskar Jožef Blaznik (pok. Ivan Zan). Pesnik je imel le par korakov iz svojega stanovanja v Rožni ulici št. 5, kjer je bival več let pri svojem starem stricu Jožefu Prešernu (u. 1835). Poleg Lozarja na št. 13 je bila zasidrana gostilna »zum Anker«.

Na voglu Rožne ulice št. 39 in Zabjaka št. 1, kjer je sedaj Jeločnikova tobakarna, je bila krčma »pri Prontu«. Leta 1833. do približno 1860. ji je bil lastnik Leopold Brand. Nad vrati te stare enonadstropne hiše je bila prirejena dolga železna plošča, na kateri je bila naslikana goreča Moskva z napisom »Gasthaus zum Brand von Moskau«. Bodisi z ozirom na ime njenega imetnika, bodisi glede na požar, ponazorjen na plošči, so domačini zvali to gostilno »pri Prontu«, ki rabi kot hišno ime še dandanašnji. Ščit z gorečo Moskvo je izginil krog leta 1862.; potem 10 do 12 let ni bilo tu krčme. Obnovljeni gostilni so izbrali ime »G. zur Stadt Triest«, a je obratovala le par let (g. J. Robida). Pripomnim, da je bila pred nekaterimi leti v starini na prodaj deska s pravkar navedenim napisom. Pročelje Prontove hiše je v višini prvega nadstropja opremljeno s stari svetilniškim kipom.

Zabjak. — Leta 1763. sta si bila sosedna na Zabjaku št. 3 in 4. Andrej Perne in Lukan. Poleg krčmarstva sta špogala še drug obrt: prvi je bil pek, drugi čevljar (A. Müller I. c.). Na št. 3 je sedaj gostilna M. Razma. Leta 1788. je taberna na Zabjaku št. 2 Matija Suhodobnik, ki je tistega leta vzel za ženo Nežiko, hčer gostilničarja in meščana na Šentpeterskem predmestju Iv. Jevnikarja.

Prastara gostilna, stoječa ob treh ulicah (Zabjak št. 6, Hrenova ulica št. 24 nasproti nekdanje vojaške prevoznice in Pred Prulami št. 13) je »Sodček«, kakor se sedaj zove. V prejšnjih časih je bil zlat in so mu rekali »Faselbirt«. Kjer sedaj »Sodček« žejne napaja, je bila nekoč gostilna »zum Wasertor«, hraneča spomin na Vodna vrata, in katerim je spadal okrogel stolp, stoječ ob Ljubljani do leta 1787. in grablje, držeče v poševni smeri preko Ljubljane do Brega in braneče ladjam v mesto. Konec 18. in v začetku 19. stoletja je gospodaril in krčmaril tu Martin Srovc. Steno dvorišča pri »Sodčku« krasi v plitki vdolbini nameščen reliefni križ s Kristom. Marijo in sv. Ivanom, baje nekaj last jezuitov, zanešen semkaj najbrž po velikem požaru leta 1774. Umestnostni zgodovinar

V. Steska sodi, da izvira ta krog 1 m visok spomenik iz 15. stoletja (ZUZ I. 49).

Zvezdarska ulica. — Hiši št. 4 (sedaj last Marijane Tschida) je bil leta 1618 posestnik kamnosek Jurij Pruner, ki se je poleg svoje obrti bavil z vinsko kupčijo. Vino je dobival nekaj z Dolenjskega, nekaj iz Vipave in iz Istre. Leta 1623. je plačal magistratu davka za štiri ladje vina: vipavskega mošta, doljenca in terana 4 gld. 8 kr. Leta 1624 je prejel na štirih ladjah 14 veder (lagl) vipavca in 71½ veder terana in doljenca ter odštel davka 9 gld. 29 kr. Po njegovi smrti leta 1645 je prevzel gospodarstvo njegov sin Jurij, ki je opustil vinsko kupčijo (Radics, Alte Häuser III. 104).

(Dalje prihodnjic)

Dopisi

ŽIROVNICA. Nad vse pričakovanje veliko je bilo zanimanje za radio-prireditve krajevnih organizacij SDS v gostilni Pod Stolom v Mostah. Od blizu in daleč so prihitali ljudje, da se pouče in prepičajo o tem modernem čudu. Kljub nesnovnim vremenom in kljub temu, da je bila prireditve objavljena komaj en dan poprej, se je udeležilo sukcesivno do 300 oseb. Ob popolni tšini nam je g. predavatelj ing. Pr. Vagaja razložil bistvo radioaparata, razumljivo najpriprostejšemu seljaku. Preizni aparati, izposojeni od tvrdke Brown Boveri, podružnica A. Stebi v Ljubljani so nas nazorno prepričali o predavateljevem utemeljevanju. Zeleti bi bilo samo, da nas krajevna organizacija še večkrat preseneti s takimi predavanji in s tem razširi svoj delokrog.

JESENICE. V četrtek ob pol 20. predava g. dr. Obersnel o gospodarstvu s posebnim ozirom na žel. tarife in carino. Imenovanega gospoda poznamo kot resnega in temeljitega strokovnjaka na tem polju, vsled česar vabimo na obilno udeležbo, ker bi nam bilo žal za vsakogar, ki bi zamudil redko priliko poglobitve svojega znanja. K predavanju vabimo vse, ki se zanimajo za gospodarske panoge. Več na lepakih.

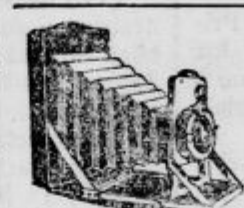
ZIDANI MOST. Posavska podružnica SL plan. društva ima 18. t. m. v mali dvorani tukajšnje restavracije svoj letni občni zbor. Po oficijelnem sporodu je družabni sestanek prijateljev planinstva, pri katerem iz prijaznosti sodeluje priznani moški zbor žel. uradnikov v Zidanem mostu. V programu ima za ta večer tudi naše najlepše planinske pesmi. Posavci, pridite k nam v čim obilnejšem številu.

LAŠKO. Sobotnega predavanja g. prof. Jerala o dobrovoljskem pokretu med svetovno vojno se je udeležilo častno število občinstva. Predavatelj nam je naslikal ta pokret od prvih početkov, ko se je začela že srednješolska mladina odvijati za jugoslovensko idejo. pa do prebitja »Solunske« fronte, pri kojem so si priborili borec za to idejo lavorjev venec zmage. Ker ima ZKD izbran niz predavalnih tem, upamo, da se bo kmalu zopet spomnila Laškega. Za prijeten sobotni večer pa Zvezi in g. predavatelju iskrena hvala.

KRŠKO. Pri nas je glasbeno življenje zelo razvito in uredi take produkcije niso redke. Vselej jih z veseljem pozdravljamo. Naša »Glasbena Matca« je minulo soboto priredila vokalni koncert, ki je lepo uspel. Zlasti ugajale so koroške narodne pesmi za moški zbor. Prednašanje je bilo še dosti dobro. Moški zbor je precej šibkejši od ženskega. Škoda, da ne razpolagamo z boljšimi pevci, a zavesti bodi, da je bil večer sad resnično požrtvovalnega dela skozi mesece. — Solospevi mezo-., pranisnje ge. Levstikove so bili za nas užitek. Gospa razpolaga z lepim akom in krasno niansira. Njen glas je dobro šolan in kaže njeno visoko muzikalno inteligenco. Naš vrli Cander jo je fino spremljal na klavirju z izredno tenkočutnostjo in razumevanjem.

PETROVČE. Tukaj smo imeli 11. t. m. gledališko predstavo. Dali so »Užikarje« in »Damoklejev meč«. »Užikarje« je igral Alojzij Remec. Je ena najbolj učinkovitih slovenskih ljudskih dram, stav. pa na igral-

ce dokaj, igra je bila vidno v naglici pripravljena, sicer pa so jo predstavljali dobro. »Damoklejev meč« je plehka burčica, proračunana za smeh. Tukaj so pokazali nekateri igralci mnogo nadarjenosti. Sicer n. »Damoklejev meč« niti zdaleka primerjati z »Užikarje«, kar se tiče igralskih zahtev, toda se je vseeno opazilo, da je burka zasledena z nekaterimi boljšimi mečmi. Petrovski dileantje so zelo agilni in se opazajo med njimi dokaj nadarjeni igralci, kakor Goršek Matija, Goršek Andrej in še nekateri. Brezdvomen gledališki talent pa je Koželj Drago. Mnogo obeta! D. Cs.

Foto

aparati in potrebščine po nizkih cenah v zalogi
drogerija ANTON KANC sinova.
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Aparati v trgovini na ogled! — Zahtevajte cenik za ostale potrebščine. 143-a

Vzdržane in naoklunane peke in poplani, napravljeni so iz najbolj surovine, varujejo Vaše obuvalo, trikrat vs trajnejši kakor usnje in omogočajo vam elastičen hod. Ni razkošje, ampak neobhodna potreba vsakega človeka. 158-a

Fino moderno pohištvo

za pisarne, klube in sprejemnice
nudi vam po zmernih cenah trdka

Peter Kobal, Ljubljana-Kolizej,

zaloga pohištva, žime, morske
travo itd. — Lastno tapetništvo.

IZREDNA PRILIKA Modroci po Din 200 — 1519

Use pridobitne kroge inserente opozarjamo

na izredno razširjenost slov. tednika »DOMOVINA«.

Kdor se želi seznaniti

posebno s kmetskimi gospodarji in podeželskim ljudstvom ter ga opozarjati na svojo trdiko, bo to takoj dosegel z oglasi v »DOMOVINI«.

Oglasni oddelek »Domovine«, Prešernova ulica št. 4.
Telefon 492.

Razglas.

Z dnem 19. aprila ob 9. uri dopoldan se bode prodala v hiši Cankarjeva ulica 1 v Mariboru razna oprava za špelerijsko trgovino, vse v najboljšem stanju. Oprava se odda tudi en bloc.

Interesenti se vabijo na ogled in sicer dne 14., 15. in 16. t. m. od 11.—12. predpoldan. 3178 a

Manufakturna trgovina

z vsem inventarjem, sredi Celja, se radi izselitve PRODA.

Več v manufakturi

H. SCHMIDT — Celje, Gosposka ulica.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskomnt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Brzojavke, Kredit, Ljubljana Telefon 40, 457, 548, 805 in 806

Gaston Leroux:

Prikazen v Operi

Raoula je popadel smeh. Noč se je razpršila nad zapuščenim gozdom in prvi mesečni žarki so ovili mlada človeka. Kristina se je sovražno okrenila k Raoulu. Iz njenih sicer tako sladkih oči so sršeli bliski.

»Zakaj se smejete? Ali morda mislite, da ste slišali človeški glas?«

»Kaj drugega?« je odgovoril mladenič, čigar misli so se začele mešati spričo Kristinine bojevitosti.

»Vi mi to pravite, Raoul, vi! Moj stari drug iz otroških let! Prijatelj mojega očeta! Ne poznam vas več! Kaj vendar mislite? Jaz sem pošteno glas, gospod vikont de Chagny, in se ne zapiram s človeškimi glasovi v svojo ložo. Če bi bili odprli vrata, bi bili videli, da ni nikogar!«

»Res je! Ko ste odšli, sem odprl vrata in nisem nikogar našel v loži...«

»Vidite torej...«
Vikont je zbral ves svoj pogum.

»Potemtakem, Kristina, mislim, da se nekdo šali z vami!«

Kristina je kriknila in pobegnila. Tekel je za njo, ona pa mu je zaluzila v divji razdraženosti.

»Pustite me, pustite me!«
In je izginila. Raoul se je vrnil v krčmo zelo utrujen, zelo malo-
dušen in zelo žalosten.

Zvedel je, da se je Kristina umaknila v svojo sobo in sporočila, da je ne bo k večerji. Mladenič je vprašal, če ni nemara bolna. Vrla krčmarica mu je odgovorila dvoumno, da ta bolezen gotovo ni huda, in se je oddaljila, misleč, da sta se zaljubljenca sporekla. Potuhnjeno je izražala svoje obžalovanje, da mladina trati za prazen prepir kratke ure, ki jih ji je Bog dodelil na zemlji. Raoul je večerjal sam v kotu pri ognjišču. Lahko si mislite, da ni bil dobre volje. Potem je skušal v svoji sobi čitati in nazadnje je legel, da zaspi. Nobenega šuma ni bilo čuti iz sosednje sobe. Kaj počne Kristina? Ali spi? In če ne spi, na kaj misli? In o čem je premišljal on sam? Če bi le vedel! Čudni razgovor s Kristino ga je silno vznemirila... Misli je manj na Kristino samo kot na tisto, kar se je godilo okrog Kristine, in to je bilo tako razbirljivo, tako megleno, tako nepojmljivo, da ga je obhajala čudna, tesnoba nelagodnost.

Tako so počasi minevale ure. Morda je bilo pol dvanajstih ponoči, ko je razločno slišal, da nekdo hodi v sosednji sobi. Bili so lahki, pritaženi koraki. Kristina torej ni bila legla? Brez razmisleka

se je mladenič naglo oblekel, pazeč, da ne bi delal šuma. In pripravljen na vse je čakal. Pripravljen na kaj? Saj sam ni vedel! Srce mu je vztrepetalo, ko je začel, da se Kristinine duri počasi vrte v tečajih. Kam gre ob tej uri, ko vse počiva v Perrosu? Neslišno je odprl na pol vrata in videl je belo Kristinino postavo, ki je previdno polzela po hodniku. Dospela je do stopnic in že je stopala po njih. Sklonil se je čez ograjo za njo. Zdajci je zaslišal dva glasa, ki sta se naglo razgovarjala. Do njega je došel le en stavek: »Nikarte izgubiti ključa!« Bil je krčmarčin glas. Doli so se odprla vrata, ki so vodila k luki, in se zopet zaprla. Znova je zavladala tišina. Raoul se je takoj vrnil v svojo sobo, stekel je k oknu in ga odprl. Bela Kristinina postava se je dvigala na zapuščenem nabrežju.

Prvo nadstropje krčme pri »Solnem vzhodu« ni bilo visoko in nestrpni Raoul se je z lahkoto spustil po veji drevesa, ki je rastle blizu zidu, na tla. Krčmarica ni niti slutila mogla, da je odšel iz hiše. Zatorej je bila vrla žena strahovito presenečena, ko so ji drugo jutro prinesli mladeniča napol zmizglega, bolj mrtvega kot živega in ko je zvedela, da so ga našli vznok ležečega na stopnicah pred glavnim oltarjem v perroški cerkvi. Brž je zdirjala, da javi novico Kristini. Ta je pobihela vsa nemirna iz sobe in se je skupaj z gostilničarko na vso moč trudila, da oživi Raoula. Mladenič je res kmalu odprl oči in ko je uzrl nad seboj dražestni obraz svoje prijateljice, se mu je življenje docela povrnilo.

Kaj se je bilo zgodilo? G. komisar Mifroid je imel nekaj tednov pozneje, ko je vsled drame v Operi morala nastopiti oblast, priložnost, da izprašuje vikonta de Chagnyja o dogodkih noči v Perrosu. Zapisnik o tem pravi (stran 150):

Vprašanje. — Ali vas gospodična Daaé ni videla, ko ste se spustili iz svoje sobe po nenavadnem potu, ki ste si ga izvolili?

Odgovor. — Ne, gospod! Ne, ne! Vendar sem hodil za njo, ne da bi se menil za šum svojih korakov. Bilo bi mi tedaj sploh najbolj všeč, če bi se obrnila, me ugledala in spoznala. Priznal sem si namre, da je moje zasledovanje docela nespodobno in vohunstvo mene nevedno. Toda ona me menda sploh ni slišala in se je zares obnašala, kot da me ni tam. Zapustila je mirno nabrežje in je začela naglo stopati navzgor po klancu. Cerkvena vrata je pravkar odprla tri četrti na dvanajst in zdela se mi je, da so ji zvoki kladiva pospešili korake, ker je začela skoro teči. Tako je dospela do pokopališčnih vrat.

V. — Ali so bila vrata odprta?

O. — Da, gospod! In to me je začudilo, gospodična Daaé pa ni bila videti prav nič presenečena.

V. — Ali ni bilo nikogar na pokopališču?

O. — Nikogar nisem videl. Če bi bil kdo, bi ga bil moral videti.

Mesečina je bila tako svetla in se je z bleskom odbijala od snega, ki je pokrival tla.

V. — Ali se ni dalo skrivati za grobovi?

O. — Ne, gospod! To so siromašni nagrobni kamni, ki so zginjali pod snežno plastjo in so se njihovi križi vrstili tik pri tleh. Edine sence so bile sence teh križev in najini. Cerkev je vsa žarela od svetlobe. Še nikoli nisem videl take nočne luči. Bilo je jako lepo, jako prozorno in jako mrzlo. Še nikoli nisem bil ponoči na pokopališču in nisem vedel, da je tam taka svetloba. »Svetloba brez teže.«

V. — Ste praznoverni?

O. — Ne, gospod! Verem sem!

V. — Kakšno je bilo vaše duševno razpoloženje?

O. — Čutil sem se zdravega in čistega mirnega. Nenavaden odhod gospodične Daaé me je bil sicer globoko vznemiril; ko pa sem videl, da gre mladenka na pokopališče, sem si rekel, da prihaja zavoljo kake zaobljube na očetov grob. Stvar se mi je zdela tako naravna, da sem se takoj popolnoma pomiril. Čudilo me je samo, da še ni zaslišala mojih korakov za seboj, zakaj sneg je škripal pod nogami. Toda gotovo so jo pobožne misli čisto prevzele. Sklenil sem, da je ne motim, in ko je prišla do groba svojega očeta, sem ostal nekaj korakov za njo. Pokleknila je v sneg, prekrizala se in začela moliti. V tem hipu je bila polnoč. Dvanajsti udarec mi je še brnel v ušesih, ko sem videl, da je zdajci deklica dvignila glavo; njen pogled je zastrmel v nebesni obok, roke so se ji širile k zvezdam noči; zdela se mi je zamaknjena in še sem se spraševal, kaj je bil vzrok tej nenadni vznemirjenosti, ko sem sam dvignil glavo in vrgel zbežan pogled okoli sebe. Vse moje bitje je stremelo k Nevidnemu, nevidnemu, ki nam je godilo. In kakšna godba je bila to! Midva sva jo že poznala! Kristina in jaz sva jo bila že slišala v otroških letih. Vendar se ni na gosli očeta Daaé nikdar izražala s tako božansko umetnostjo. V tistem trenutku sem se spomnil, kaj mi je pripovedovala Kristina o angelu glasbe, in nisem vedel, kaj naj si mislim o teh nepozabnih zvokih, ki se jim ni znal tvorec na zemlji, če že niso izhajala iz nebes. Nikjer ni bilo godala niti roke, ki bi bila vodila lok. O, spominjal sem se čudovite melodije. Bilo je »Lazarjevo vstajenje«, ki nam ga je bil oče Daaé igral v urah žalosti in upanja. Sam Kristinin angel, če bi res obstojal, ne bi bil lepše igral tisto noč na gosli rajnega godca. Jezusovo klicanje naju je odneslo z zemlje in pričakoval sem tako rekoč, kdaj se dvigne kamen na grobu Kristininega očeta. Prišlo mi je tudi na misel, da je bil Daaé pokopan skupaj s svojo vijolino, in v resnici ne vem, do kod bi bila segla moja domišljija v tej pogrebni in žarki minuti, na tem skritem podeželskem pokopališču, zraven mrtvaških ložanj, ki so se nama rezale z nepremičnimi čeljustmi.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par.

Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.—

Najmanjši znesek Din 19.—

Slike za legitimacije

izdeluje najhitreje fotograf Hagen Hübner, Ljubljana, Valvazorjev trg. 168

Brivnica

na prometnem kraju, se prodaja. Naslov pove upr. »Jutra«.

Službe

(dobe)

Brivsk. pomočnika

vojakične prostora, sprejme s 26. aprilom M. Podkrajšek, frizer za dame in gospode, Ljubljana, Sv. Petra cesta. 9796

Sobarica

perfektna, pridna in poštena, z dobrih priporočil, ki sta tudi nemoško, se išče za takoj. Naslov v upr. »Jutra«.

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

samostojno, provzorno, in izveščano

sobarico

ki zna šivati, išče ugodna tribovalna družina na delu ob izveščanju. Nastop lahko takoj. Poudariti se na vedno dosledno službo v starosti na upr. »Jutra« pod »Gorenjsko«. 9398

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

samostojno, provzorno, in izveščano

sobarico

ki zna šivati, išče ugodna tribovalna družina na delu ob izveščanju. Nastop lahko takoj. Poudariti se na vedno dosledno službo v starosti na upr. »Jutra« pod »Gorenjsko«. 9398

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

samostojno, provzorno, in izveščano

sobarico

ki zna šivati, išče ugodna tribovalna družina na delu ob izveščanju. Nastop lahko takoj. Poudariti se na vedno dosledno službo v starosti na upr. »Jutra« pod »Gorenjsko«. 9398

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

samostojno, provzorno, in izveščano

sobarico

ki zna šivati, išče ugodna tribovalna družina na delu ob izveščanju. Nastop lahko takoj. Poudariti se na vedno dosledno službo v starosti na upr. »Jutra« pod »Gorenjsko«. 9398

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico

Samostojna šivilja

se sprejme v modno trgovino. Predstaviti se je v četrtak 13. t. m. od 11-12 dopoldne v trgovini Magdic — Ljubljana. 9672

Kuharica

pridna in poštena, z dobrih priporočil, se sprejme takoj pri Fr. Prijateljcu, Triljske, Dolenjsko. 9699

Kuharico